

प्रार्थना

પ્રથમ નમન પરબ્રહ્મને,
જે છે એક જ સર્વાધાર...

प्रार्थना

लेखनकार्य

साहित्य लेखन विभाग

प्रकाशक

सत्संग साहित्य डिपार्टमेन्ट

स्वामिनारायण धाम, गांधीनगर-362009

પ્રાર્થના

રજૂકર્તા : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વાસણા સંસ્થા (SMVS)

આધ સ્થાપક : શુદ્ધ ઉપાસના પ્રવર્તક પ.પૂ. અ.મુ. સદ્. શ્રી દેવનંદનદાસજી સ્વામીશ્રી
(ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી)

પ્રેરક : પ.પૂ. અ.મુ. સદ્. શ્રી સત્યસંકલ્પદાસજી સ્વામીશ્રી
(ગુરુવર્ય પ.પૂ. સ્વામીશ્રી)

પ્રકાશક : સત્સંગ સાહિત્ય ડિપાર્ટમેન્ટ,
સ્વામિનારાયણ ધામ, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૦૭

આવૃત્તિ : પ્રથમ, નવેમ્બર-૨૦૨૩

गुरुवर्य प.पू. स्वामीश्रीना दिव्य आशीर्वाद

“नथी साधन के बुद्धिनुं आ काम; केवण कृपाथी प्राप्ति छे तमाम.”

आ कारण सत्संग अेटले केवण कृपानो सत्संग. अनादिमुक्तनी प्राप्तिथी मांडीने स्थिति पामवा सुधीनी यात्रामां प्रारंभे, मध्ये अने अंते प्रार्थना इरजियात जोईअे ज. प्रार्थना अे प्रभु साथे जोऽतो सेतु छे.

जेम जेम साया भावे, प्रगटभाव केणवी प्रार्थना द्वारा कगरातुं जवाय तेम तेम आ लोक अने परलोकनां सघणां दुःभो कपातां जाय. आत्मानी शूनकारअवस्था टणती जाय. अंतर कूषुं माभरा जेवुं थतुं जाय. जो आपणे साया भावे मछाराजने प्रार्थनाथी कगरशुं तो बीजा कोईनी आगण कगरवुं नछि पडे.

आपणे प्रार्थना करो. मछाराज सांभणवा जरूर तत्पर छे. रोजेरोज जे प्रार्थना करशे तेनां मछाराज सघणां दुःख टाणी भूब सुभिया करशे. अनादिमुक्तनी स्थितिना मार्ग आगण वधारशे.

अे ज लि.

साधु सत्यसंकल्पदासना

जय स्वामिनारायण

પ્રસ્તાવના

સંસારની સડક ઉપર ચાલતી વખતે અનેક પ્રશ્નો અને ઝંઝાવાતો સામે સતત સંઘર્ષ કરી લડતા રહેવું પડે છે. જીવનમાં બહુધા મનમાં ધારેલું હોય એવું થતું નથી અને ન ધારેલું ઘણુંબધું બનતું રહે છે. સુખ અને દુઃખ સંસારના સમયચક્રની સાથે સતત બદલાતાં રહે છે. એમાંય જ્યારે દુઃખના દિવસો શરૂ થાય ત્યારે રોજ સવારે સૂરજની કિરણ કંઈક નવી જ આફતો સાથે ઊગે છે. સુખનો ઊગેલો સૂરજ સાંજે દુઃખનો બની આથમી જાય છે. આવા સમયે વ્યક્તિ મનથી ભાંગી પડે છે અને હતાશ-નિરાશ થઈ જાય છે. પછી તો મન ન લાગે સંસારના કામમાં કે ન પાટો ગોઠે પ્રભુભક્તિમાં. ન વિચાર સૂઝે આત્મિક સુખને પામવાના કે ન વિચાર થાય સદ્કાર્યો કરવાના. દિનકઢશીની જેમ જીવનના અમૂલ્ય દિવસો વેડફાઈ જતા હોય છે. બહુધા વ્યક્તિના જીવનમાં ક્યારેક તો આવા અનુભવ થતા જ રહે છે.

આવા સમયે ઊગરવાનો કોઈ આરો ખરો ? જ્યારે બધા આધારો તૂટી પડે ત્યારે કોઈ એવો અવિચળ આધાર ખરો કે જે ક્યારેય ન છૂટે કે ન તૂટે ? હા, જરૂર ! આ લોકના તમામ આધારો તૂટી પડે છે ત્યારે એકમાત્ર ભગવાનનો આધાર જ ઊગરવાનો આરો બની રહે છે. એટલે જ તો સદ્. મુક્તાનંદ સ્વામીએ ગાયું છે કે, “મેરે તો એક તુમ હી આધારા...”

આપણને શ્રીહરિનો અવિચળ આશરો તો મળ્યો છે. પરંતુ આપણે દેહભાવરૂપી અજ્ઞાને કરી બીજા અનેક નાશવંત આધારોના આધારે જીવતા હોઈએ છીએ. એટલે જ્યારે આપણા જીવનમાં દુઃખનો સૂરજ ઊગે ત્યારે હતાશ-નિરાશ થઈ જઈએ છીએ. આવા કપરા સમયે શ્રીહરિના અવિચળ આધારને આધાર બનાવવાનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ એટલે પ્રાર્થના. જીવનની હારી ગયેલી બાજીમાં પણ આશાનો સૂરજ ઊગાડતી પ્રેરણાત્મક કથા, વાસ્તવિક પ્રસંગો, પ્રાર્થનાની પૂર્વશરત અને પ્રાર્થનાથી થયેલ સ્વાનુભવોસભર આ પુસ્તિકા ‘પ્રાર્થના’ આપણા જીવનમાં જરૂર મદદરૂપ થશે. સંકટ સમયની સાંકળ બની રહેશે. અધ્યાત્મ માર્ગે પ્રગતિ કરાવશે. તો આવો, પ્રાર્થના મ્યુઝિયમ દ્વારા પ્રાર્થનાનું મૂલ્ય સમજી આપણે પણ પ્રાર્થનાના રાહ પર ચાલીએ.

- સાહિત્ય લેખન વિભાગ

અનુક્રમણિકા

પ્રાર્થનાનું મહત્વ	૦૭
ખરેખર હું જીવનથી હારી ગયો છું	૦૮
Division-1 : પ્રાર્થનાનું મહત્વ	૧૧
૧. પ્રાર્થનાનો ઇતિહાસ	૧૨
૨. પ્રાર્થનાની પ્રેરણા	૧૩
૩. ગુરુજીની પ્રોમિસ	૧૪
૪. પ્રભુના દિવ્ય સાંનિધ્યનો અહેસાસ	૧૭
૫. ઇમર્જન્સી હેલ્પલાઇન	૨૦
૬. માસ્ટર મેડિસિન	૨૨
૭. સર્જે ચમત્કાર	૨૪
Division-2 : પ્રાર્થનાની શરતો	૨૭
૧. વિશ્વાસપૂર્વક થાય તો	૨૮
૨. પ્રગટભાવે થાય તો	૩૦
૩. ગરજુ-ભૂખ્યા થઈએ તો	૩૨
૪. અહમ્શૂન્ય થઈએ તો	૩૩
Division-3 : અનુભવની સરવાણી	૩૬

પ્રાર્થનાનું મહત્વ

ધારો કે,

A=1 B=2 C=3 D=4 E=5 F=6 G=7 H=8 I=9 J=10 K=11 L=12 M=13 N=14 O=15 P=16
Q=17 R=18 S=19 T=20 U=21 V=22 W=23 X=24 Y=25 Z=26.

P+R+A+R+T+H+N+A = 16+18+1+18+20+8+14+1

PRARTHNA = 96

અધ્યાત્મ માર્ગ હોય કે વ્યવહારિક માર્ગ હોય પરંતુ આપણા જીવનમાં મળતી સફળતાનો ૮૬% હિસ્સો પ્રાર્થનાનો છે. જ્યારે ૪% હિસ્સો જ પુરુષાર્થનો છે. પરંતુ પ્રાર્થનારૂપી કળને છોડી પુરુષાર્થરૂપી બળ કરવા ટેવાયેલા આપણે જીવનનો ૮૬% સમય Hard workમાં અને ૪% સમય જ પ્રાર્થના માટે ફાળવીએ છીએ. પરંતુ ખરેખર મહેનત કરી કોઈની પાસે મદદ માટે લંબાયેલા હાથ કરતાં પ્રાર્થના માટે જોડાયેલા હાથથી વધુ પરિણામ મળે છે.

વિષય, વ્યસન, વહેમ, અંધશ્રદ્ધાથી પર થવું હોય કે પારિવારિક કલેશ, ઉદ્વેગ, અશાંતિભર્યા જીવનમાં શાંતિ જોઈતી હોય તો પ્રાર્થના સૌથી સરળ ઉપાય છે. પ્રાર્થના આપણાં હૈયાં અને હોઠને સદાય હસતાં રાખે છે. માનસિક અને શારીરિક અસ્વસ્થતાને દૂર કરી જીવનને પ્રફુલ્લિતતાથી ભરી દે છે.

પ્રાર્થના એ ભક્તના આંતરઅવાજને ભગવાન સુધી લઈ જનાર સંદેશાવાહક છે. પ્રાર્થના એ અદ્ભુત સર્જનનું મંડાણ છે.

કલ્પનામાં પણ ન આવે એવી ઘણી બાબતો પ્રાર્થના દ્વારા સાકાર થાય છે. સાચી પ્રાર્થના થાય ત્યારે દુઃખમાં પણ હળવાશનો અનુભવ થાય છે. પ્રાર્થનાને કોઈ રંગ નથી, તેમ છતાં જીવનને નવા રંગથી ભરી દે છે.

આદર્શ માનવ બનવા માટે કે સફળતાનાં શિખરો સર કરવા માટે જેટલી પ્રાર્થનાની જરૂર પડે તે કરતાં પણ વધુ પ્રાર્થનાની જરૂર ભક્તમાંથી મુમુક્ષુ અને મુમુક્ષુમાંથી મુક્તભાવ તરફ પ્રયાણ કરવા માટે પડે છે. કારણ કે અધ્યાત્મ માર્ગ તો સંપૂર્ણ પ્રભુકૃપાને આભારી છે. આર્તનાદે કરેલી પ્રાર્થનાના પોકારથી પ્રભુ પણ પીગળી જાય છે. પ્રાર્થના એ પ્રભુને વશ કરવાનું શ્રેષ્ઠ સાધન છે. મોટા મોટા સત્પુરુષોએ સમર્થ હોવા છતાં દાસત્વભાવે પ્રાર્થના કરી મુમુક્ષુને પ્રાર્થના કરવાની રીત શીખવી છે. તથા મુમુક્ષુઓને શાશ્વત સુખનો અનુભવ કરાવવા પ્રાર્થનારૂપી પ્રાણવાયુને નિરંતર લેવાની રીત સ્વવર્તન દ્વારા શીખવી છે.

જીવનમાં અશક્યને શક્ય બનાવવા, સુખ-દુઃખના દ્વંદ્વોથી પર થવા, દેહભાવથી અળગા થઈ મૂર્તિસુખનો અનુભવ કરવા, માયાનો રંગ ઉતારી શ્રીહરિના રંગે રંગાવા સ્વજીવનમાં પ્રાર્થનાનું ખૂબ મહત્ત્વ સમજાવે. રોજિંદા જીવનમાં હાલતાં-ચાલતાં પણ ૮૬% પ્રાર્થના થાય એવું અંગ પાડી પ્રાર્થનાના અભ્યાસુ બનીએ.

ખરેખર હું જીવનથી હારી ગયો છું

મંદિરના ગાર્ડનમાં બાંકડા ઉપર છેલ્લા બે દિવસથી ૪૫-૫૦ વર્ષના એક યુવાન ભાઈ આવીને મૌન ધારીને બેસતા. તેમના ચહેરાની રેખાઓ તેમની ઉદાસીનતાને છતી કરતી હતી.

રોજ સવારે મંદિરમાં માળા-પ્રદક્ષિણા કરતા યુવક મંડળના સંચાલક વિવેકભાઈ આ યુવકને છેલ્લા બે દિવસથી જોતા હતા.

શ્રીજા દિવસે પ્રાતઃ માળા પૂરી કરી સદા આનંદમાં, મહારાજ અને મોટાપુરુષ મળ્યાના કેફમાં રાચનાર, સુહૃદયી એવા વિવેકભાઈએ તે યુવક પાસે જઈ સ્નેહભર્યું સ્મિત વેર્યું અને હળવેથી પૂછ્યું, “આપનું નામ શું છે ? હું આપને છેલ્લા બે દિવસથી અહીં જોઉં છું. આપ ક્યાં રહો છો ? મારું નામ વિવેક છે. હું આ મંદિરમાં ચાલતી યુવક મંડળની સભાનો સંચાલક છું. આપને મારી કાંઈ મદદની જરૂર હોય તો યાદ કરશો.”

“મારું નામ નમન છે. હું બાજુના ફ્લેટમાં નવો રહેવા આવ્યો છું. આમ તો હું વર્ષો પહેલાં વાસણાની રવિસભા ભરતો હતો. પછી તો ઈ.સ. ૨૦૧૩માં AYPમાં પણ જોડાયો હતો. એ અરસામાં મને વિદેશ નોકરી મળી, મોટાપુરુષનો જોગ છૂટ્યો ને સત્સંગ ઘટતો ગયો. તેથી હું AYPમાંથી પણ નીકળી ગયો છું.”

“નમનભાઈ, આપ કંઈ દુઃખી લાગો છો ?”

“દુઃખી નહિ, મારી ઉપર તો દુઃખના ડુંગર તૂટી પડ્યા છે. મુશ્કેલીઓ હાથ ધોઈને મારી પાછળ પડી ગઈ છે. ભગવાને પણ જાણે મને એકને જ નિશાન બનાવ્યો છે.”

“એવું તો શું બન્યું નમનભાઈ કે આપ આટલા બધા દુઃખી થઈ ગયા છો ?”

“મારા પત્નીને છેલ્લા બે વર્ષથી ૩૦૦-૪૦૦ ડાયાબિટીસ રહે છે. એક કિડની ફેઇલ છે, બીજી અડધી જ કામ કરે છે. એના મોટા ખર્ચા. અધૂરામાં પૂરી મારી નોકરી છૂટી ગઈ. અત્યારે મારી દીકરી દર્શના નોકરી કરે છે એના આધારે ઘર ચાલે છે. ત્યાં પણ ઘણી ચારિત્ર્ય બાબતે તકલીફ પડે છે. પૈસાની ગરજે બાપ થઈ મારે ગમ ખાવો પડે છે.”

હવે તો નથી સંસારમાં મન લાગતું કે નથી સત્સંગમાં. મનમાં નેગેટિવ વિચારો આવે છે. રાત્રે સ્વપ્નાં પણ બિહામણાં આવે છે. અંતઃશત્રુઓ પીડે છે. ઊંઘ હરામ થઈ ગઈ છે. જીવનમાં નાની-મોટી ઘટનાઓ બને તેમાં ખૂબ અકબાઈ જઈ છે. ધીરજ રાખી શકતો નથી એટલે કુટુંબમાં પણ કલેશ થાય છે. બધા પાસે મારું ધાર્યું કરાવવામાં તો મારો પારો આસમાને પહોંચી જાય છે. એમાંય આ મોબાઇલની લતે તો મારું જીવન બરબાદ કરી નાખ્યું છે. છતાં એને છોડી શકતો નથી. હું જગત આખાના કચરાથી ભરાઈ ગયો છું. સોશિયલ મિડિયા જેવાં કે વોટ્સએપ-ફેસબુક-ઇન્સ્ટા જ મારી દુનિયા બની ગઈ છે. ભગવાન ભજવાનું તો મન જ થતું નથી. મારો આત્મા જ શૂનકાર થઈ ગયો છે. ખરેખર હું જીવનથી હારી ગયો છું. જીવવું બેકાર લાગે છે. હવે શું કરું ?” આટલું બોલતાં બોલતાં નમનભાઈની આંખમાં ઝળઝળિયાં આવી ગયાં.

વિવેકભાઈએ સાંત્વના આપતાં કહ્યું, “નમનભાઈ, આપ આટલા બધા ઉદાસ ન થશો. ચાલો, હું આજે તમને એક નવી જગ્યાની મુલાકાત કરાવું. તમે આજ સુધી પુરાતન વસ્તુઓનાં મ્યુઝિયમ તથા વૈજ્ઞાનિક સંશોધનોનાં મ્યુઝિયમ જોયાં હશે, ઘણાં અજાયબ ઘર પણ જોયાં હશે પરંતુ આજે તમને એક એવા **invisible yet heartily touching** અર્થાત્ અદૃશ્ય છતાંય હૃદયસ્પર્શી મ્યુઝિયમની મુલાકાતે લઈ જઈ. મારી સાથે ચાલો. એની મુલાકાત દરમ્યાન તમારા બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ મળતા જશે. જીવન જીવવાની નવી દિશા મળશે. અદ્ભુત અનુભવ થશે. લ્યો, મ્યુઝિયમનો પ્રવેશદ્વાર આવી ગયો. ચાલો, આપણે મ્યુઝિયમમાં જઈએ.”

● **આવો, રોજબરોજની ક્રિયાઓને પ્રાર્થના સાથે ગૂંથી લઈએ :**

Prayer : A spiritual energy

૧. જળ ધરાવતા : હે વ્યાલા ! મારી મૂર્તિસુખની પ્યાસ છીપે એવી દયા કરજો.
૨. રસોઈ કરતા : હે કૃપાળુ ! દિવસ દરમ્યાન કોઈ સાધન કે સેવામાં અહંકાર ન આવે, અહંકારની પુષ્ટિ પણ ન થાય તેવી દયા કરજો.
૩. ભોજન લેતા : હે કૃપાનિધિ ! મારી આત્માની ભૂખ આપની મૂર્તિનું સુખ છે, તો પાત્ર કરી જલદી જલદી સુખ આપજો.
૪. ડ્રાઇવિંગ કરતા : હે દયાળુ ! મને મૂર્તિસુખ તરફની યાત્રા કરાવજો.
૫. કસરત કરતા : હે સ્નેહાળ સ્વરૂપ; આ દેહની સાથે આત્મા પણ સ્વસ્થ થાય તેવી દયા કરજો.
૬. ફોન કરતા : હે કરુણાનિધાન ! અવરભાવથી ડિટેચ થઈ આપની સાથે કનેક્શન કરાવો.
૭. સફાઈ કરતા : હે વ્યાલા ! મારું અંતઃકરણ શુદ્ધ થાય તેવી કૃપા વરસાવો.
૮. શાક સમારતા : હે દયાસાગર ! આ શાકની જેમ મનેય સુધારજો.
૯. લેખનકાર્ય કરતા : હે દિલના દરિયાવ ! આપની ડાયરીમાં મારું સ્થાન હંમેશાં આગળ રહે તેવી કૃપા વરસાવો.
૧૦. હાલતાં-ચાલતાં : હે નાથ ! આ ઈન્દ્રિયો-અંતઃકરણને આપના ગમતામાં વર્તાવી શકું એવી દયા કરજો.

દિવ્યતાનો અનુભવ કરાવતું પ્રાર્થના મ્યુઝિયમ A Digital Museum

હૃદયપૂર્વકની સારી પ્રાર્થના કરવાથી...

કલ્યાણકારી અનંત ગુણોનો આવિર્ભાવ થાય છે...

અંતરનો ખાલીપો ટળી ભર્યાપણાનો આવિર્ભાવ થાય છે...

પ્રિયતમ પ્રભુ સાથે પ્રીતિનો, સ્નેહનો આવિર્ભાવ થાય છે...

આનંદ, ઉત્સાહ, ઉમંગ અને કેફનો આવિર્ભાવ થાય છે...

દાસત્વભાવ, દિવ્યભાવ અને અહોભાવનો આવિર્ભાવ થાય છે...

અનાદિમુક્તની સ્થિતિ માટેની કૃપાનો આવિર્ભાવ થાય છે...

આવો, પધારો... Welcome...

Division-1

प्रार्थनां महत्त्व

પ્રાર્થનાનો ઇતિહાસ

પ્રાર્થનાનો ઇતિહાસ કેટલો પુરાણો છે તે કહી ન શકાય. પરંતુ તમામ સર્જન અને તમામ ઇતિહાસો પ્રાર્થનામાંથી સર્જ્યાં છે. અર્થાત્ બ્રહ્માંડનું સર્જન પણ પ્રભુને પ્રાર્થના કરવાથી જ થયું છે. માતાના ગર્ભમાં રહેલ કોઈ પણ જીવનો જન્મ પ્રભુને પ્રાર્થના કરવાથી જ થાય છે. અર્થાત્ જ્યારથી આત્માનું અસ્તિત્વ છે ત્યારથી પ્રાર્થના છે જ. પ્રાર્થનાનો પ્રારંભ પહેલેથી જ છે. પરંતુ તેનો અંત કદાપિ ન હોઈ શકે. અધ્યાત્મ જગત હોય કે સંસાર જગત; બંને પ્રાર્થનાના અચળ પાયા ઉપર આધાર રાખે છે. પ્રાર્થનાના વાસ્તવિક અર્થને સમજી પ્રાર્થનાના ઇતિહાસમાં આપણું નામ પણ ઉમેરીએ.

પ્રાર્થના સાર્વભૌતિક (ભૂત-પ્રાણીમાત્રનું) પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે. તેથી તમામ ધર્મોમાં તથા તમામ સંસ્કૃતિમાં પ્રાર્થના મુખ્ય સ્થાને છે. ભલે બધાની પ્રાર્થના કરવાની રીત, અદબ જુદી હોય પરંતુ અંતરનો ભાવ સમાન હોય છે. હિંદુ ધર્મમાં હૃદય સમક્ષ બે હાથ જોડી અંતરના ભાવથી પ્રભુને પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે. જાપાનીઝ બૌદ્ધ તથા શિંટો ધર્મમાં પણ પ્રાર્થનાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ઇસ્લામ ધર્મમાં પાંચ વાર નમાજ પઢવામાં આવે છે. ખ્રિસ્તી ધર્મમાં દર રવિવારે સમૂહપ્રાર્થના થાય છે. શીખ ધર્મમાં અરદાસ કરે છે. આવી રીતે દુનિયાના તમામ ધર્મો કે સંસ્કૃતિમાં પ્રાર્થના આદિકાળથી થતી આવી છે અને આજે પણ યેનકેન પ્રકારે થાય છે.

૧૮મી સદીના પ્રારંભકાળે કળિયુગના પ્રભાવમાં અનેક મુમુક્ષુ જીવો અસુરોના ત્રાસથી પીડાતા હતા. તેમની આર્તનાદે થયેલી પ્રાર્થનાથી જ સંવત ૧૮૩૭માં શ્રીહરિએ આ બ્રહ્માંડને વિષે દર્શન આપ્યાં. દેવબાએ શ્રીજીમહારાજને કરેલી પ્રાર્થનાથી જ જીવનપ્રાણ બાપાશ્રીનું પ્રાગટ્ય થયું. જેઠાભાઈએ જીવનપ્રાણ બાપાશ્રીને પ્રાર્થના કરી અને બાપાશ્રીએ આશીર્વાદ વહાવ્યા તેથી જ તો આપણને ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી મળ્યા. ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીએ પૂર્વાશ્રમમાં સદ્. મુનિસ્વામીને કેશુભાઈ નંદાણી વતી પ્રાર્થના કરી આશીર્વાદ અપાવ્યા તેથી જ તો આપણને વ્હાલા ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીની ભેટ મળી.

ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીએ રંગમહોલના પ્રાર્થના કરી. તેથી ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીની પ્રાદુર્ભાવ થયો. અર્થાત્ આપણે જે દિવ્ય માટે સૌથી પુરાણો ઇતિહાસ જ પ્રાર્થનાનો ભવિષ્યમાં જે કાંઈ પામીશું તે પ્રાર્થનાથી જ સ્થાનને આપણા જીવનમાં પ્રથમ સ્થાન

“નમનભાઈ, જોયું ને ?
છે. તેમાં કોઈ અજબની તાકાત
હશે ને ! ચાલો, પ્રાર્થના વિષે

ઘનશ્યામ મહારાજને એક આદર્શ શિષ્ય આપવા ભેટ મળી અને એસ.એમ.વી.એસ. સંસ્થાનો વારસો પામ્યા છીએ તે પ્રાર્થનાની જ દેન છે. છે, વર્તમાન પણ પ્રાર્થનાનું છે અને પામીશું. પ્રાર્થનાના આવા ગૌરવવંતા આપીએ.

સદીઓથી પ્રાર્થના થતી આવી હશે તો જ અદ્યાપિ થઈ રહી આગળ જોઈએ.”

પ્રાર્થનાની પ્રેરણા

“નમનભાઈ, મોટા મોટાના જીવનમાંથી પણ આપણને પ્રાર્થનાની પ્રેરણા મળે છે. સમર્થ સદ્ગુરુવર્ય નંદસંતો જેવા કે સદ્. બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ ‘અધમ ઉદ્ધારણ અવિનાશી તારા...’, સદ્. મુક્તાનંદ સ્વામીએ ‘હું તો છું ઘણી નગણી નાર...’ જેવી પ્રાર્થનાઓ કેવા દાસભાવે કરી છે ! ગુરુદેવ પ.પૂ. આપજી પણ રોજ સવારે ૩ વાગે ઊઠી જતા અને મહારાજને કગરીને પ્રાર્થના કરતા. એટલું જ નહિ, આપણી જનની બની આપણા બધા માટે પણ પ્રાર્થના કરતા અને હા... આપણને પણ દિવસમાં ત્રણ વાર

‘દયા કરીને મુજને નિભાવજો, જાણી ગાંડો ઘેલો તવ બાળ...’ આ પ્રાર્થના કરવાની આજ્ઞા કરી છે.

નમનભાઈ, ગુરુવર્ય પ.પૂ. સ્વામીશ્રી પણ પ્રાર્થના કરવા વિષે ખૂબ આગ્રહ જણાવતા હોય છે. ખુદ ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રી પ્રાર્થના કરતાં કરતાં ગદ્ગદ થઈ જતા હોય છે.”

“ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રી આવા દિવ્ય સત્પુરુષ હોવા છતાં પોતે પ્રાર્થના કરે એ તો કેવું ? ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીના જીવનમાં પ્રાર્થનાનો કેવો આગ્રહ જણાય છે તેનાં મને દર્શન કરાવશો ?” નમનભાઈએ પૂછ્યું.

“પ્રાર્થના તો ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીના જીવનનું અવિભાજ્ય અંગ છે. ઈ.સ. ૨૦૨૧ના કોરોનાકાળમાં મે-જૂનમાં પૂ. સંતોની ૧૫ દિવસની શિબિર હતી. એ વખતે ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રી રોજ સવારે ૪ વાગ્યે ઊઠી જતા અને પરવારી રોજ અડધો કલાક મહારાજની મૂર્તિ આગળ બેસી ઉચ્ચ સ્વરે કગરીને પ્રાર્થના કરતા. પૂ. સંતો ગુરુજીને પ્રાર્થના કરતા જોઈ અહોભાવમાં ડૂબી જતા. પોતે કગરી પડતા. ઈ.સ. ૨૦૨૨માં ગાંધીનગર, સહજ ફાર્મ ખાતે ગુરુજી બે વખત ૭-૭ દિવસની ધ્યાનકુટિરમાં પધાર્યા હતા. અવરભાવમાં ગુરુજીને ચરણનો દુખાવો ઘણો રહે છે છતાં ધ્યાનકુટિરમાં નીચે બેસી મહારાજ આગળ ખૂબ કગરીને પ્રાર્થના કરતા.

એક દિવસ ગુરુજી મહારાજ આગળ ‘કર જોડી વ્હાલા કર જોડી, શ્રીજી દીન હો કરું પોકારે...’

આ પ્રાર્થના ઉચ્ચ સ્વરે એટલા કગરીને કરતા હતા કે રૂમની બહાર સંભળાતું હતું. ફાર્મમાં એ.સી. રિપેર કરવા આવેલા અજાણ્યા ભાઈ પણ પ્રાર્થના સાંભળી ગદ્ગદિત થઈ ગયા.

ગુરુજીએ માત્ર સમાજને જ પ્રાર્થના કરવાનો આગ્રહ નથી જણાવ્યો; પોતે પણ એટલા જ આગ્રહથી પ્રાર્થના કરે છે. ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજને જગાડવાની અને સ્નાનાદિકની સેવા દરરોજ કરે છે. તા. ૬-૧૨-૨૦૨૨ના રોજ તેની તૈયારી માટે સેવક સંત સવારે ૫:૧૫ વાગે આસને ગયા હતા. તે દરમ્યાન ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રી પ્રાતઃ ક્રિયા કરતાં કરતાં ‘મેરે તો એક તુમ હી આધારા...’ પ્રાર્થના કરતા હતા. જે પોકાર બાથરૂમનું બારણું બંધ હોવા છતાં

બહાર સંભળાતો હતો. આવાં તો રોજ સંતોને

દર્શન થાય. ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીને

કાંઈ જરૂર નથી પણ આપણને

વર્તીને પ્રાર્થના

કરવાની રીત શીખવે

છે.”

ગુરુજીની પ્રોમિસ

“વિવેકભાઈ, ખરેખર પ્રાર્થનાથી બધું જ શક્ય છે ?”

“હા... હા... કેમ નહીં ? અરે, નમનભાઈ ! આપણા ગુરુજીએ અનેક વાર પ્રોમિસ આપી છે કે તમે પ્રાર્થના કરો. જરૂરથી મહારાજ સાંભળશે જ. આવો, આપણા ગુરુજીએ પોતાના મુખે જ જણાવેલ પ્રાર્થનાનું મહત્ત્વ જોઈએ.”

આ અમારી **open promise** છે :

- મહારાજની મૂર્તિ આગળ બેસી સાચા ભાવે પ્રાર્થના કરશો તો પ્રાર્થનાના પ્રવાહની સાથે મહારાજની કૃપાનું પેકેજ મળતું જશે.
- પ્રાર્થના એ **master key** છે. એનાથી સુખનાં તાળાં ખૂલે છે. ગમે તેવી મુશ્કેલી હોય, ઊગરવાનો કોઈ આરો ન હોય ત્યારે મહારાજને સાચા ભાવે પ્રાર્થના કરશો તો ઓટોમેટિક બધા રસ્તા ખૂલી જશે.
- પ્રાર્થના વગર ઉદ્ધાર નથી. એ વિના બધું ઉધાર છે. પ્રાર્થના નિરંતર કરજો તો સુખિયા રહેવાશે.
- મહારાજને નિષ્કામભાવે પ્રાર્થના કરજો તો કદી સકામ થવું જ નહિ પડે. અર્થાત્ અવરભાવનું કશું માગવું નહિ પડે. મહારાજની આગળ કગરશો તો કોઈનીય આગળ કગરવું નહિ પડે.
- પ્રાર્થના એટલે ગીરની ગાયનું ચોખ્ખું ઘી. પ્રાર્થનામાં બહુ અજબની તાકાત છે. પ્રાર્થના મરેલા મડદાને બેઠા કરી દે. પ્રાર્થનાથી અશક્ય શક્ય થઈ જાય. પ્રાર્થના કરજો તો જીવનમાં સફળતા હાથવગી જ રહેશે.
- સ્થિતિના માર્ગે દિન-પ્રતિદિન પ્રગતિ કરવી હોય તો મહારાજની વાંહે પડી જાવ. ખૂબ પ્રાર્થના કરો. સ્થિતિના માર્ગે જેટ સ્પીડે પ્રગતિ થશે.
- સર્વે વિટામિનથી ભરપૂર દવા એટલે પ્રાર્થના. ખૂબ પ્રાર્થના કરો; ચૈતન્યમાં જુસ્સો અને તાકાત આવશે.

● **જીવનનો ક્રમ બનાવી દઈએ :**

પ્રાર્થનાને આપણા જીવનનો ક્રમ બનાવી દઈએ. જેમ પૂજા કર્યા વિના પાણી ન પિવાય તેમ પ્રાર્થના કર્યા વિના પાણી ન પીવું એવો દૃઢ સંકલ્પ કરીએ. ગમે તેવા વ્યસ્ત શિઝ્યૂલમાં હોઈએ પરંતુ પ્રાર્થનામાં સમાધાન ન કરવું. સવારમાં જ પ્રથમ પ્રાર્થના કરી લેવી.

ભારત દેશની આઝાદીની ચળવળ વખતે રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજી એક વાર આખા દિવસની વ્યસ્તતાના કારણે ખૂબ થાક્યા હતા. રાત્રે થાંભલીના ટેકે બેઠા બેઠા જ તેમની આંખ મીચ્યાઈ ગઈ. અચાનક રાત્રે બે વાગ્યે આંખ ખૂલી ગઈ ને યાદ આવ્યું કે પ્રાર્થના કર્યા વગર સૂઈ ગયો હતો. તરત બાળકની જેમ ધ્રુસકે ને ધ્રુસકે રડવા લાગ્યા. બાજુમાં પોટેલા કાકાસાહેબ કાલેલકરે તેમને શાંત રાખ્યા. રડવાનું કારણ પૂછ્યું. ગાંધીજીએ કહ્યું, “મારે રોજ રાત્રે પ્રાર્થના કરીને સૂવાનો નિયમ છે પરંતુ આજે હું પ્રાર્થના

કરવી ભૂલી ગયો. જે ભગવાને મને શ્વાસ આપ્યો, શરીર આપ્યું, બુદ્ધિ આપી, જીવન આપ્યું એ ભગવાનને જ હું ભૂલી ગયો ! એટલે મને રડવું આવે છે.”

પ્રાર્થના એ ભક્તપણાનું પ્રતીક છે. દાસત્વભાવનું પ્રતીક છે. જેનાથી પ્રાર્થના ન થાય તે હાડપિંજર અને જીવતા મડદા સમાન છે. ભક્તપદને લાયક નથી. જેના જીવનમાં પ્રાર્થનાનું મહત્ત્વ નથી એના જીવનમાં ભગવાનનું મહત્ત્વ નથી. પ્રાર્થના નથી થતી તેનું કારણ જીવ શૂનકાર થઈ ગયો છે, મુમુક્ષુતાનો આંક ઓછો છે.

● સબ રોગ કી એક દવા :

દેહના તમામ રોગો ટાળવા માટે અલગ અલગ દવા હોય. માથું દુખે છે ? તેની અલગ દવા. પગ દુખે છે ? તેની અલગ દવા. કમર દુખે છે ? તેની અલગ દવા. પરંતુ દેહ અને આત્માના તમામ રોગ માટેની અકસીર દવા એટલે પ્રાર્થના.

મહારાજમાં પ્રીતિ થતી નથી ? ભૂંડા ઘાટ-સંકલ્પ થાય છે ? માનાદિક અંતઃશત્રુ પીડે છે ? સૌના અભાવ-અવગુણ આવે છે ? બહારવૃત્તિના ફેર ચડી ગયા છે ? આ તમામ આત્માના રોગની એક જ દવા એટલે પ્રાર્થના.

એટલું જ નહિ, આર્થિક તકલીફ છે ? ઉદ્વેગ-અશાંતિ વર્તે છે ? ચિંતા-ડિપ્રેશનમાં દિવસ પસાર થાય છે ? પરિવારમાં આત્મીયતાભર્યું વાતાવરણ નથી ? તો પ્રાર્થનારૂપી દવા અજમાવો. ‘સબ રોગ કી એક દવા : પ્રાર્થના.’ ધીરજપૂર્વક ચાલુ કરેલી આ દવા અણધારેલાં પરિણામ લાવે છે.

લોભિયાને પણ પોષાય તેવી સાવ મફત દવા છે. ગમે તેવા બિઝિને પણ ઈઝી છે. અલગ સમય કાઢવાની જરૂર નથી. હાલતાં-ચાલતાં પણ અખંડ કરી શકાય. ગરીબ-તવંગર, નાના-મોટા બધાને પોષાય. રોગ મટાડવાની ગેરંટીવાળી દવા છે. પ્રાર્થનાની ગોળી હોય ભલે નાની પણ તેનું ફળ મોટું મળે. માટે બીજાં સાધન ઓછાં કરીને પણ વિશ્વાસપૂર્વક પ્રાર્થના કરવી. વણધાર્યું ને વણવિચાર્યું રિઝલ્ટ મળશે જ.

જેને ભગવાનને પ્રાર્થના રૂપે કગરતા આવડે તેને કોઈ બીજાને કગરવાનું ન રહે. મહારાજ આપણી પ્રાર્થનાના પોકારની રાહ જોઈને બેઠા છે. પ્રાર્થનાથી મહારાજની કૃપાનો વરસાદ ચાલુ થઈ જાય. મહારાજ રાજીપાના ખજીના ખુલ્લા કરી દેશે.

● પ્રાર્થના કરીએ અને કરાવીએ :

હે વ્હાલા સંતો-હરિભક્તો,

જો આપણે આપણી આંતરસમૃદ્ધિ ચાહતા હોઈએ તો ગરજી બની પ્રાર્થના કરો. પ્રાર્થના કરવાથી અધ્યાત્મ સમ્રાટ થઈ જવાય. દેહનાં દોષો-દુઃખો ચપટીમાં ટળી જાય. અરે ! એટલું જ નહિ, અનાદિકાળના અંતઃશત્રુઓ પણ પલાયન થઈ જાય.

એસ. એમ. વી. એસ. નો સમગ્ર ત્યાગી-ગૃહી સમાજ ઈષ્ટદેવ ભગવાન સ્વામિનારાયણને સાચા ભાવે પ્રાર્થના કરતો થાય એવી અમારી તીવ્ર ઈચ્છા છે. મંદિરમાં, પરિવારમાં આપણે પ્રાર્થના કરીએ અને સૌને કરાવીએ. પ્રાર્થનાથી જ આત્મા નિર્મળ, નિર્દોષ બનશે. આમ, પ્રાર્થના કરવાનું શરૂ કરો તો અમારું સ્વપ્ન પૂર્ણ થાય.

અમે તમને પ્રાર્થના કરીએ છીએ, કગરીને કહીએ છીએ કે ખૂબ પ્રાર્થના કરો. મહારાજની મૂર્તિ આગળ બેસી રોજ ઉચ્ચ સ્વરે કગરીને એક પ્રાર્થના અવશ્ય કરવી.

મહારાજની સ્વાદિષ્ટમાં સ્વાદિષ્ટ વાનગી એટલે પ્રાર્થના. ગમે તેટલા છપ્પન ભોગ કર્યા હોય પરંતુ એમાં પ્રાર્થના ન ભળે તો મહારાજ તેનો સ્વીકાર ન કરે. એક મહિનાનું વચન આપીએ છીએ. એક મહિનો કગરીને સાચા ભાવે પ્રાર્થના કરવા છતાં જીવનમાં પરિવર્તન ન આવે, કોઈ પ્રકારનું રિઝલ્ટ ન મળે તો સત્સંગ છોડી દેજો. અમને વિશ્વાસ છે, રિઝલ્ટ મળશે જ.

● આટલી જીવનમાં ગાંઠ વાળી દેવી :

૧. રોજ મહારાજ આગળ બેસી ઉચ્ચ સ્વરે એક પ્રાર્થના કરવી.

૨. હાલતાં-ચાલતાં પ્રાર્થનાની ટેવ પાડવી.

૩. પ્રાર્થના કર્યા વગર પાણી પણ ન પીવું.

પ્રાર્થનાનો સહારો લેશો તો વ્હાલો વરસી જશે. સંકટ સમયે જરૂર સહાય કરશે. માટે પ્રાર્થનાને આપણું જીવન બનાવી દઈએ.

“વિવેકભાઈ, ખરેખર પ્રાર્થનાથી અશક્ય શક્ય બની જાય ? સમાજમાં કોઈને આવો અનુભવ થયો હશે ?”

“હા... હા... જરૂર નમનભાઈ. આવો, આગળ જોઈએ.”

● પાવરફૂલ પ્રાતઃ પ્રાર્થના

સવારે ઊઠતાંની સાથે પ્રાર્થનાની રીત :

૧. સૌપ્રથમ સવારે ઊઠતાંની સાથે જ : હે મહારાજ..! ઊઠો, એમ આર્તનાદે પોકાર કરવો.
૨. પથારીમાં બેઠા બેઠા જ પ્રેમના સાગર, દયાના નિધિ એવા પરમાત્મા ભગવાન સ્વામિનારાયણ તથા દિવ્ય ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રી મારી પ્રાર્થના સાંભળવા મારી સમક્ષ બિરાજ્યા છે તેવો ભાવ કેળવવો.
૩. ત્યારબાદ મહાપ્રભુ તથા ગુરુજીને મનસા દંડવત્ પ્રણામ કરવા.
૪. ત્યારબાદ મહારાજ તથા ગુરુજીનો અંતરથી આભાર વ્યક્ત કરવો.
(A) આપનાં દર્શન અનંતકોટિ બ્રહ્માંડોને દુર્લભ છે તેવા આપ મને મળી ગયા !!!
(B) આપે મને આપનો અનાદિમુક્ત કરી દીધો !!!
(C) આપે મને દિવ્ય કારણ સત્સંગનો યોગ આપી દીધો !!!
(D) કોઈને ન મળે તેવા બે બે દિવ્ય સત્પુરુષની ભેટ મને આપી દીધી !!!
૫. આભાર વ્યક્ત કરી પ્રાર્થના કરવી.

‘દિવ્યજીવનની જ્યોત જગાવો, આપ કર્તા થઈ કાર્ય દિપાવો;

મંગલમય સુખ નિત્ય દેનારા, જય ઘનશ્યામ જય જય કરનારા.’

હે દયાળુ, દિવસ દરમ્યાનની મારી સર્વે ક્રિયાના કર્તા આપ બની રહેજો. સર્વે ક્રિયા આપની મૂર્તિમાં રહીને થાય, સર્વે સંતો-ભક્તો અનાદિમુક્તો મનાય અને કુસંગમય વાતાવરણથી બચી શકાય એવી દયા કરજો.

(આ રીતે પોતાની જરૂરિયાત મુજબ પ્રાર્થના કરી શકાય.)

ત્યારબાદ પથારી વાળતાં વાળતાં મનમાં / ઉચ્ચસ્વરે આટલી પોઝિટિવ બાબતો બોલવી :

- (A) હું દેહથી વિરક્ત આત્મા છું, અનાદિમુક્ત છું.
- (B) હું ખૂબ ખુશ છું, આનંદઘન સ્વરૂપ છું.

પ્રભુના દિવ્ય સાનિધ્યનો અહેસાસ

નોર્થ અમેરિકાના એક સત્સંગી પરિવારના એક મુમુક્ષુ આદર્શ પ્રોજેક્ટમાં પ્રિ-મુમુક્ષુ બેંચમાં જોડાયા. અમેરિકાની પશ્ચિમી સંસ્કૃતિથી તો તેઓ અલિપ્ત હતા પરંતુ કેટલાક પારિવારિક પ્રશ્નો અને દેહના રોગોથી તેઓ હારી ગયા હતા.

પરિવારમાં બધાના સ્વભાવ જુદા. તેથી સ્વભાવગત બાબતોના કારણે નાની-મોટી અથડામણ થયા કરતી. દરેક વ્યક્તિને કાયમ પોતે સાચી જ હોય તેવું લાગતું હોય છે. તેમ તેઓને પણ કાયમ પોતે જ સાચા લાગતા અને સામેની વ્યક્તિ બરાબર નથી એમ લાગતું. કોઈ પણ વ્યક્તિને જોતાં તરત ‘આ બરાબર ન કર્યું, આમ ન કરવું જોઈએ, આવું કરવું જોઈતું હતું, એ તો આવા જ છે.’ આવા નકારાત્મક વિચારોના કારણે સૌના અભાવ-અવગુણ આવ્યા કરતા. દેહદષ્ટિ થઈ જતી. કંઈ પણ બને તેમાં નકારાત્મક વિચાર જ આવતા. તેમને છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી શારીરિક તકલીફ ખૂબ વધી ગઈ હતી. સખત પગનો દુખાવો રહેતો. વ્યવસ્થિત જમી પણ ન શકતા. ઘણી ચરી પાળતા, દવા લેતા છતાં સ્વાસ્થ્યમાં સુધારો ન થતો. અશક્તિ પણ ખૂબ લાગતી તેમ છતાં પોતાના ઉપરની જવાબદારી તો વહન કરવી જ પડતી. ધ્યાન-ભજનમાં પણ મન લાગતું નહિ, પાટો ગોઠતો નહિ, ઘાટ-સંકલ્પો થયા કરતા. તેથી અંદરથી ખૂબ દુઃખી રહેવાતું.

ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ એક પ્રિ-મુમુક્ષુ કૅમ્પમાં વસવસો વ્યક્ત કર્યો હતો કે, “અમે મૂર્તિનો વેપાર કરવા આવ્યા છીએ. પણ એવા કોઈ મુમુક્ષુ જડતા નથી. એ માલ લેવા પાત્ર થાવ.” મોટાપુરુષ સાથેની પ્રીતિના કારણે આ વાત હૃદયને સ્પર્શી ગઈ પરંતુ પારિવારિક પ્રશ્નો ને નાદુરસ્ત સ્વાસ્થ્યના કારણે એકલતા અનુભવતાં સત્સંગમાંથી પણ પાછા પડતા ગયા.

કોવિડ-૧૯ની શરૂઆતની લોકડાઉનની સભાઓમાં ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ ઓનલાઇન પ્રિ-મુમુક્ષુ કૅમ્પમાં પ્રાર્થના કરવાનો વિશેષ આગ્રહ જણાવ્યો હતો. બસ, એ વખતે તેમને ચોટ લાગી અને પ્રાર્થનારૂપી સંજીવની લેવાની ચાલુ કરી. રોજ એક કલાક ઘરમંદિરના મહારાજ સમક્ષ આર્તનાદે ખૂબ કગારીને પ્રાર્થના કરવાની શરૂ કરી. શરૂઆતમાં પ્રાર્થના ખાલી કરવા ખાતર થતી. કોઈ અનુભવ ન થતો. તેમ છતાં ગુરુજીના વચન પર વિશ્વાસ રાખી, હિંમત હાર્યા વગર વધુ પ્રબળતાથી ખૂબ કગારીને પ્રાર્થના કરવાની ચાલુ રાખી. શ્રીજીમહારાજને અને ગુરુજીને સંબોધીને લેખિતમાં પ્રાર્થનાપત્ર લખતા. ઘરમંદિરમાં મહારાજ અને ગુરુજીની મૂર્તિ સમક્ષ પ્રાર્થનાપત્ર મૂકી ખૂબ કગરતા. એમ સતત પ્રાર્થનાનો મારો વધારતા ગયા. હાલતાં-ચાલતાં પણ સતત બધેથી લક્ષ્ય તોડી એક પ્રાર્થના કરવાનું લક્ષ્ય બનાવી દીધું.

ઈ.સ. ૨૦૨૧માં એક વાર ચેરીહિલ મંદિરે તેઓ ઘનશ્યામ મહારાજનાં દર્શન કરવા ગયા. આજે જાણે મહારાજ તેમની પ્રાર્થનાના પોકારનું ફળ આપવા તત્પર થયા હોય તેમ મહારાજનાં દિવ્ય તેજોમય દર્શન થયાં અને ઘનશ્યામ મહારાજ પ્રતિલોમપણે દેહના સ્થાને આવીને બિરાજી ગયા એવો અનુભવ થયો. અંતરમાં આઠે પહોર આનંદ

આનંદના શેરડા છૂટયા. નિરંતર મહારાજના પ્રતિલોમ સાંનિધ્યની અનુભૂતિ થવા માંડી.

એ દિવ્ય અનુભવ પછી પ્રાર્થના અનંતગણી વધી ગઈ. જેમ જેમ પ્રાર્થના વધારે થવા માંડી એમ એમ મહારાજ સર્વે ક્રિયાના કર્તા બનતા ગયા. સર્વે ક્રિયામાં ‘મહારાજ જ કરે છે, મહારાજ જ છે’ એવો મહારાજના સાંનિધ્યનો અહેસાસ થતો. પછી તો મંદિરની સેવા હોય, નોકરી હોય કે પરિવારના સભ્યોની સેવા હોય; એમાં અતિશે આનંદ આનંદ થાય. સૌને વિષે દેહદષ્ટિ ટળી ગઈ અને સૌ મહારાજનાં દિવ્ય સ્વરૂપો છે, અનાદિમુક્તો જ છે એ દટ થઈ ગયું. તેથી અભાવ-અવગુણ તો બંધ થઈ ગયા પણ સૌની આગળ અતિ દાસત્વભાવે રહેવાવા માંડ્યું. જ્યારે જ્યારે મહારાજની પ્રતિમા મૂર્તિનાં દર્શન થાય ત્યારે અતિશે પ્રસન્ન મુદ્રામાં મહારાજ હાસ્ય રેલાવતા હોય એવાં દર્શન થાય. ‘દેહના સ્થાને મહારાજ આવીને બિરાજમાન થઈ જ ગયા છે. હવે મહારાજ જ છે.’ આ ગુરુજીએ આપેલી સર્વોપરી રાજચાવીથી અહોભાવમાં ડૂબેલા રહેવા માંડ્યા.

એ પછી પણ મહારાજે એમની નિષ્કામ પ્રાર્થના સાંભળી ઘાટ-સંકલ્પ તો ધ્યાનમાં સાવ ટાળી દીધા; પરંતુ નવા નવા સુખના અનુભવ થવા લાગ્યા.

સૂર્ય ઊગે તો અંધારુંમાત્ર ટળી જાય તેમ તેમના જીવનમાં પ્રાર્થના સાંભળી સ્વયં સહજાનંદરૂપી સૂર્ય પ્રતિલોમભાવે પ્રગટ્યા તો અવરભાવના વ્યવહારમાં, દેહના દુઃખમાં અને અધ્યાત્મ માર્ગમાં નડતા તમામ પ્રશ્નો પલાયન થઈ ગયા. જે દેહના રોગ ચરી પાળવા અને દવા લેવા છતાં હટતા ન હતા તે વગર દવાએ, વગર ચરીએ નાબૂદ થઈ ગયા. જે અડધો કલાક પલાંઠી વાળી બેસી ન શકતા એટલા પગ દુખતા હતા તે આજે ૩-૪ કલાક સળંગ એક આસને બેસી ધ્યાન કરી શકે છે. પરિવારમાં પણ દિવ્ય આત્મીયતાનું અનોખું સર્જન થઈ ગયું અને હવે તો હરિવર હીરલાનું અખંડ અનુભવાતું સાંનિધ્ય તેઓને આઠે પહોર આનંદમાં રાખે છે.

“જોયું નમનભાઈ, પ્રાર્થનાથી મહારાજના સાંનિધ્યનો કેવો અહેસાસ થાય ?! અને મહારાજ આવે એટલે દેહનાં, દેહભાવનાં બધાં દુઃખો ટાળવાં ન પડે; ટળી જાય, ખરું ને !”

“વિવેકભાઈ, આપું મહારાજનું સાંનિધ્ય રહે તો મારી એકલતા અને બધાં દુઃખો પણ ટળી જાય. સાચું કહું તો મને મારી દીકરીની બહુ ચિંતા થાય છે. એનું દુઃખ પણ ટળી જાય ?”

“હા નમનભાઈ, જરૂર. કેવી રીતે ? તે ચાલો, આગળ જોઈએ.”

● પીસકૂલ રાત્રિ પ્રાર્થના

રાત્રે સર્વે ક્રિયાઓથી પરવારી સૂતી વખતે પથારીમાં બેસી પ્રાર્થના કરવાની રીત :

૧. સૌપ્રથમ મનસા મહારાજ અને ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીની મૂર્તિ ધારવી.

૨. પછી આર્તનાદે પ્રાર્થના કરવી : ‘હે મહારાજ, દિવસ દરમ્યાન દિવ્યપુરુષ ગુરુજીને વિષે મનુષ્યભાવ પરઠાયો હોય કે તેઓની આજ્ઞા, રુચિ મુજબ ન વર્તાયું હોય તો મને માફ કરી દેજો. આપના સંતો-ભક્તોનો મન-કર્મ-વચને, જાણે-અજાણે અભાવ-અવગુણ આવી ગયો હોય તો માફ કરજો, રાજી રહેજો.’

૩. હે કૃપાસાગર..! દિવસ દરમ્યાન સેવકથી કોઈને નુકસાન થયું હોય, કોઈ સેવકની ક્રિયા-સેવાથી દુભાઈ ગયા હોય તો પણ માફ કરજો.

૪. હે દયાળુ, કામાદિક શત્રુ સેવકને હેરાન ન કરે, રખે ને મન-કર્મ-વચને રાત્રે ઊંઘમાં પણ આપની આજ્ઞા, રુચિનો લોપ ન થાય તેથી રક્ષા કરજો.

દયાળુ મહારાજ... પોઢો...

એમ બોલી પ્રતિલોમપણે મહારાજ જ બિરાજમાન છે, મહારાજ જ પોઢી રહ્યા છે એમ મનન કરતાં કરતાં સૂઈ જવું.

(જ્યાં સુધી ઊંઘ ન આવે ત્યાં સુધી સ્વામિનારાયણ મહામંત્રની માળા કરવી પણ અન્ય ઘાટ-સંકલ્પો ન કરવા.)

આ રીતે પ્રાર્થના કરીને સૂવાથી સહેજે મૂર્તિમાં વૃત્તિ રહે છે.

આજથી ૨૦૦ વર્ષ પૂર્વેની આ વાત છે.

વડોદરા શહેરનાં ઈચ્છાબાઈ શ્રીહરિનાં અનન્ય આશ્રિત. લગ્ન થયા બાદ થોડા જ સમયમાં પતિદેવ ધામમાં ગયા. શ્રીહરિના ગૂઢ રંગથી રંગાયેલા ઈચ્છાબાઈની સમજણ હિમાલય જેવી અડગ હતી. તેથી શોકના બદલે અંતરમાં ગુંજયા કરતું,

‘ભલું થયું ભાંગી જંજાળ, સુખે ભજશું શ્રી ધનશ્યામ.’

તેઓ પોતાનું શેષ જીવન પોતાનાં મોટાં બહેન ધીરજબાના ઘરે વિતાવવા લાગ્યાં. આ બંને બહેનો સાદગીમય, નિયમ-ધર્મયુક્ત, સાત્ત્વિક અને પવિત્ર બની તપસ્વી જીવન જીવતાં.

એક વખત સમાચાર આવ્યા કે, “તમારા ભાઈ આત્મારામભાઈ અતિ બીમાર છે અને તે તમને યાદ કરે છે. માટે તમે બંને બહેનો તેમને મળવા બોરસદ આવો.”

આ સમાચાર મળવાથી તેઓ ગામના એક જાણીતા ગાડાવાળાનું ગાડું ભાડે કરીને બોરસદ જવા નીકળ્યાં. સવારમાં નીકળેલું આ ગાડું બપોરના ત્રણેક વાગ્યે બોરસદ સીમની નજીક નદીકિનારે પહોંચ્યું.

અહીં ગાડાવાળાએ ગાડું ઊભું રાખી બંને બહેનોને કહ્યું, “તમો અહીં જળપાન કરી થોડી વાર વિશ્રાંતિ કરો. હું બળદને પાણી પિવડાવી બહિર્ભૂમિ જઈ આવું. હવે બોરસદ બહુ દૂર નથી.” એમ કહીને ગાડાવાળાએ નદીના પટમાં ગાડું છોડ્યું. બળદને પાણી પાઈ પોતે બહિર્ભૂમિ માટે જંગલમાં ગયા.

બંને બહેનો ગાડામાંથી ઊતરી જળપાન કરી વિશ્રાંતિ લેવા નદીકાંઠે બેઠાં. એ સમયમાં વડોદરાના અધિકારી મુકુંદરાય તેમના સિપાઈઓ સાથે ઘોડેસવાર થઈ ત્યાંથી પસાર થતા હતા. બંને બહેનોનાં રૂપ જોઈ તેમની દાનત બગડી.

મુકુંદરાય સ્નાન કરવાનો ડોળ કરી નદીના પાણીમાં તરતાં તરતાં આ બંને બહેનો તરફ આવવા લાગ્યા. કુબુદ્ધિવાળા આ મુકુંદરાયની શારીરિક ચેષ્ટાઓથી બંને બહેનો ભય પામ્યાં અને પરિસ્થિતિ પામી ગયાં. ‘આ ગાડાખેડુ છે નહિ અને આની બુદ્ધિ બગડી છે. આપણે તો અબળા છીએ. માટે મહારાજને પ્રાર્થના કરીએ. તેના સિવાય બીજો કોઈ ઊગરવાનો આરો નથી.’ બંને બહેનોએ અંતરના ઊંડાણથી, ખરા ભાવથી શ્રીહરિને પ્રાર્થના શરૂ કરી, “હે મહારાજ ! આ દુષ્ટજનોથી બચાવનાર આપ સિવાય અહીં કોઈ નથી. આપ દયા કરો તો જ અમે બચી શકીશું. અમે આપની દીકરીઓ છીએ. આપ અમારા રક્ષણહાર બનો. દયાળુ, વહારે આવો.” આમ, કગરીને સાચા ભાવે ખૂબ પ્રાર્થના કરી.

શ્રીહરિએ તેઓની પ્રાર્થના સાંભળી. તે સમયે નદીમાં રહેલા મગરે મુકુંદરાયનો પગ પકડ્યો અને ઊંડા પાણીમાં ખેંચવા લાગ્યો. મગરની પકડથી છુટકારો પામવા તેમણે સિપાહીને બૂમ પાડી.

એક સિપાહી મુકુંદરાયને બચાવવા પાણીમાં પડ્યો. મગરથી બચવા મુકુંદરાયે સિપાહીને બાથ ભરી લીધી. સિપાહીને તરતા આવડતું હતું પણ આ ઘટનાથી ભયભીત બનેલો સિપાહી પોતે ડૂબવા માંડ્યો. અંતે બંનેને મગર ઊંડા પાણીના ધરામાં ખેંચી ગયો. થોડી ક્ષણોમાં તો એ ધરાનું પાણી લાલઘૂમ થઈ ગયું. આ પ્રસંગથી બીજો સિપાહી ભય પામી ભાગી ગયો.

આમ, શ્રીહરિને ખરા ભાવથી પ્રાર્થના કરનાર બંને બહેનોનું રક્ષણ શ્રીહરિએ મગર દ્વારા કર્યું.

જ્યારે ગાડાખેડુ આવ્યો ત્યારે બંને બહેનોએ વિસ્તારીને વાત કરી કહ્યું, “ભાઈ ! હવે તમે જલદી ગાડું તૈયાર કરો. આપણે સૂર્યાસ્ત પહેલાં બોરસદ પહોંચીએ તો સારું.”

ગાડામાં બેઠા પછી બંને બહેનોને શ્રીહરિએ દિવ્ય રૂપે દર્શન આપી કહ્યું, “તમે અમને ખરા ભાવથી પ્રાર્થના કરી એટલે અમે તમારી રક્ષામાં આવી ગયા છીએ. હવે તમે કોઈ ભય રાખશો નહીં. નિર્ભય રીતે બોરસદ પહોંચી જશો.”

“જોયું ને નમનભાઈ, જીવનમાં ક્યાંય આપત્તિ આવે તો ઈમર્જન્સી હેલ્પલાઈન સમી પ્રાર્થના જો હૃદયપૂર્વક થાય તો મહારાજ જરૂર આપણને ઉગારી લે. માટે હતાશ-નિરાશ ન થાવ. પ્રાર્થના કરો.”

“વિવેકભાઈ, દેહ સાજો-માંદો હોય એમાં પ્રાર્થનાથી ફેર પડે?”

“હા નમનભાઈ ! પ્રાર્થનાથી શું ન થાય ? અરે, પ્રાર્થના દ્વારા કગરવાથી તો ભલભલા મહારોગ પણ ટળી જાય છે. ચાલો, હજુ આગળ જોઈએ...”

● Simple tips before praying

- Talk to God naturally like friend.

(મિત્રની જેમ પ્રભુ સાથે વાર્તાલાપ કરવો.)

- Be grateful for what we have.

(આપણી પાસે છે તેનાથી સંતોષ અનુભવવો.)

- Never be negative. Be positive in all situations

(દરેક પરિસ્થિતિમાં હંમેશાં સકારાત્મક રહેવું, કદી નકારાત્મક વિચારો ન કરવા.)

- One can benefit from praying for others

(બીજા માટે પ્રાર્થના કરવાથી સ્વજીવનમાં લાભ મળી શકે.)

- Be patient.

(ધીરજપૂર્વક પ્રાર્થના કરવી.)

માસ્ટર મેડિસિન

મોટા મોટા સર્જન ડોક્ટર પણ જ્યારે હાર પામી જાય ત્યારે સર્જનહારની પ્રાર્થના જ તારતી હોય છે.

ડોક્ટર દવા આપી શકે છે પરંતુ પ્રાર્થના કરવાથી દવામાં જ્યારે પ્રભુની દુવા ભળે ત્યારે દુઃખ ટળે છે.

પ્રાર્થનાથી રોગ ટાળવા માટે ઈ.સ. ૧૯૮૮માં કાર્ડિયોલોજિસ્ટ ડૉ. રાડોલ્ફ બાયર્ડે એક પ્રયોગ કરેલો. જેનો અહેવાલ પ્રાર્થનાનું મૂલ્ય દર્શાવે છે.

અમેરિકાના સાન ફ્રાન્સિસ્કો જનરલ હોસ્પિટલના હૃદયરોગ વિભાગના ૩૯૩ દર્દીઓની

માહિતી એક કમ્પ્યુટરમાં સંગ્રહવામાં આવી. જેમાં બે વિભાગ પાડ્યા : એક વિભાગના દર્દીઓ માટે

કેટલાક યુવકો-વડીલો ભેગા મળી પ્રાર્થના કરે. બીજા વિભાગના દર્દીઓને ન તો કોઈ યાદ કરે કે ન તેમના માટે પ્રાર્થના કરે.

પ્રાર્થના કરનારા લોકોને દર્દીનું ફક્ત નામ અને તેના દર્દની ટૂંકી માહિતી આપવામાં આવી. આ ઉપરાંત જે તે દર્દીને પણ હોસ્પિટલમાંથી રજા ન મળે ત્યાં સુધી પ્રાર્થના કરવાનું કહેવામાં આવ્યું.

દસ મહિના બાદ આ અભ્યાસનું તારણ એવું આવ્યું કે જે વિભાગના દર્દી પોતે પ્રાર્થના કરતા હતા અને જેમના માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી તેમને બીજા વિભાગના દર્દીઓ કરતાં પાંચમા ભાગની જ દવાની જરૂર પડી. હૃદયરોગના હુમલા વખતે થતી પીડા એકવીસમા ભાગની જ થઈ. અભ્યાસના આ તારણો પછી મેડિકલ ટ્રીટમેન્ટના સંપૂર્ણ સમર્થક અને પ્રાર્થનાથી થતી સારવાર સામે વિરોધ ઉઠાવતા ડૉ. વિલિયમ નોલેએ પણ પ્રાર્થનાની કદર કરતાં લખ્યું કે, “આપણે સૌ ડોક્ટરોએ આપણા પ્રિસ્ક્રિપ્શનમાં દિવસમાં ત્રણ વાર પ્રાર્થના કરવી એમ પણ લખવું જોઈએ.”

ઈસનપુર વિસ્તારના એક ગુણબુદ્ધિવાળાં નવાં સત્સંગી મહિલા હરિભક્ત કેતકીબેન રાકેશભાઈ ઠક્કરના જીવનમાં બનેલી સત્ય ઘટના.

તા. ૧-૧૦-૨૦૨૨ના રોજ અચાનક તેમને છાતીમાં દુખાવો ઊપડ્યો. શ્વાસ રૂંધાવા લાગ્યો. તેમની ૧૮ વર્ષની દીકરી તેમને અમદાવાદની જીવરાજ મહેતા હોસ્પિટલમાં લઈ ગઈ. ડોક્ટરી સલાહ મુજબ ICUમાં દાખલ થયાં. રિપોર્ટ કરતાં નિદાન આવ્યું કે, હેવી ન્યુમોનિયા છે જેથી ફેફસામાં પાણી ભરાઈ ગયું છે. બી.પી. તથા ડાયાબિટીસનું પ્રમાણ પણ વધુ છે.

છાતીમાં થતા ભયંકર દુખાવાને લીધે તેઓને સતત ભય

સતાવતો કે આવતી કાલનો ઊગતો સૂરજ હું જોઈ શકીશ કે નહીં? ડોક્ટરો પણ છૂટી પડ્યા હતા. કોઈ બચવાની શક્યતા ન હતી. આ સમયે કેતકીબેને પોતાની દીકરીને મોબાઈલમાં એસ.એમ.વી.એસ.ની જે ત્રણ પ્રાર્થના ડાઉનલોડ કરાવી હતી તે સાંભળવા મોબાઈલ મોકલી આપવા કહ્યું. **ICU**માં સેવા બજાવતા સિસ્ટરોએ કહ્યું, “અહીં મોબાઈલ ન લાવી શકાય.” પરંતુ કેતકીબેનની અતિશે વિનંતીથી મોબાઈલ **ICU** વોર્ડમાં લાવવાની મંજૂરી આપી. તેઓ ઈયરફોન લગાવી જ્યાં સુધી મોબાઈલમાંથી ચાર્જિંગ ખલાસ ન થાય ત્યાં સુધી સતત આ ત્રણ પ્રાર્થના સાંભળતાં :

૧. સંકલ્પ પ્રાર્થના - હો પ્રાણપ્યારા શ્રીજી, આ સંકલ્પમાં બળ આપજો.
૨. હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ : ૫૬-૧
૩. હો શ્રીજી તમારું પ્રગટપણું, અંતર્યામીપણું અખંડ રહો.

જેમ જેમ પ્રાર્થના થતી ગઈ તેમ તેમ તેમનામાં હિંમત, ધીરજ, બળ, શ્રદ્ધા વધતાં ગયાં. આંતરશાંતિ અનુભવાતી ગઈ. દર્દમાં રાહત મળતી ગઈ. તા. ૨૫-૧૦-૨૦૨૨ના રોજ તેમનું સ્વાસ્થ્ય બરાબર થતાં હોસ્પિટલમાંથી રજા મેળવી હતી. ત્યારબાદ બે દિવસ પછી તેઓ યુવતી સભામાં આવ્યાં ત્યારે તેમણે પોતાના સ્વાસ્થ્ય વિષે કહ્યું કે, “મારા આ દિવસો જે પાછા આવ્યા છે તેનું કારણ પ્રાર્થના છે. મને રોજ રાત પડે ને સતત ભય લાગતો કે આવતી કાલનો સૂરજ હું જોઈ શકીશ કે નહીં? પરંતુ પ્રાર્થનાથી મારો નવો જન્મ થયો છે અને આજે હું તમારી સમક્ષ વાત કરી શકું છું.” આવી રીતે પ્રાર્થનાથી અનેકના દેહના રોગ ટળ્યા છે અને આજે ટળે છે.

“જોયું નમનભાઈ, પ્રાર્થનાથી દેહના રોગ ટળી જાય એનાં વાસ્તવિક ઉદાહરણ છે આ.”

“વિવેકભાઈ, મનમાં, હૃદયપૂર્વક થતી પ્રાર્થના દેહના અને મનના બેય રોગ મટાડે એ ખરેખર આશ્ચર્ય-ચમત્કાર જેવું છે.”

“નમનભાઈ, પ્રાર્થનામાં તો અશક્યને શક્ય કરવાનો ચમત્કાર સહેજે રહેલો છે. લૌકિક બુદ્ધિમાં પણ ન કલ્પી શકાય એવા ચમત્કાર પ્રાર્થનાથી સર્જાય છે. તે વિષે આગળ જોઈએ.”

૧. આખો સમાજ પ્રાર્થના કરતો થાય તેવી સેવકની તીવ્ર ઇચ્છા છે. એ ઇચ્છા ત્યારે જ પૂર્ણ થશે, આપ બધા તેનું મહત્ત્વ સમજીને પ્રાર્થના કરતા થશો. આ ઇચ્છાને પૂર્ણ કરવી એ આપના હાથમાં છે.

– વ્હાલા ગુરુવર્ય પ.પૂ. સ્વામીશ્રી

૨. આપણે મનમાં પ્રાર્થના કરીએ છતાં મહારાજ સાંભળે છે.

– વ્હાલા ગુરુવર્ય પ.પૂ. સ્વામીશ્રી

પ્રાર્થના એટલે ચમત્કાર સર્જનાર જાદુઈ ચિરાગ. જે અશક્યને શક્ય બનાવી દે છે.

ડૉ. માર્કને એક મેડિકલ કોન્ફરન્સમાં ભાગ લેવા સારુ તેઓના શહેરથી અન્ય શહેર ખાતે જવાનું હતું. તેમાં તેઓને નવા મેડિકલ રિસર્ચ માટે પુરસ્કૃત કરવાના હતા. જેનો તેઓને આનંદ હતો. તેઓની પ્રસિદ્ધિ એટલી બધી હતી કે તેઓ એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ જવા માટે મોટેભાગે હેલિકોપ્ટરનો ઉપયોગ કરતા. સંમેલનમાં પહોંચવા માટે ૨-૩ કલાકનો સમય બાકી હતો એટલે તેઓએ પોતાના હેલિકોપ્ટરના પાઈલટને બોલાવ્યો અને કહ્યું, “હેલિકોપ્ટર તૈયાર કરો, મેડિકલ કોન્ફરન્સમાં ભાગ લેવા બીજા શહેરમાં જવાનું છે.” પાઈલટે કહ્યું કે, “સાહેબ, આજે તમે હેલિકોપ્ટરથી નહિ જઈ શકો. કારણ કે તે કોઈ તકનીકી ખરાબીના લીધે ચાલુ થતું નથી.” આથી તેઓએ પોતાની ગાડીના ડ્રાઈવરને બોલાવ્યો અને કહ્યું, “આપણે કોન્ફરન્સમાં ભાગ લેવા આ શહેરમાં જવાનું છે તો કેટલા સમયમાં પહોંચી શકીએ?” ડ્રાઈવરે જવાબ આપ્યો, “સાહેબ ! ઓછામાં ઓછા ત્રણ કલાક થશે.”

સંમેલનમાં પહોંચવું જરૂરી હતું તેથી તેઓએ તેમના ડ્રાઈવરને પૂછ્યું કે, “આનાથી જલદી પહોંચવાનો કોઈ રસ્તો હોય તો જોઈને કહો.” ડ્રાઈવરે **map**માં ચેક કરી સાહેબને કહ્યું કે, “એક રસ્તો છે જે આપણા વિસ્તારની બાજુમાં આવેલ જંગલમાંથી પસાર થઈ રહ્યો હોય એમ લાગે છે. પણ આ રસ્તો જોખમી છે અને વળી જંગલમાંથી પસાર થાય છે. જો આ માર્ગે જઈએ તો કોન્ફરન્સમાં સમયે પહોંચી શકાય.” ડૉ. માર્કને કોન્ફરન્સમાં પહોંચવું જરૂરી હતું એટલે તેઓએ ડ્રાઈવરને કહ્યું કે, “આપણે જંગલના માર્ગે થઈને કોન્ફરન્સમાં જઈશું. તમે ગાડી તૈયાર કરો.” ડ્રાઈવર અને ડૉ. માર્ક મોબાઈલમાં ઈન્ટરનેટ મારફતે દેખાતા માર્ગે આગળ વધ્યા. એક-દોઢ કલાક સુધી સફર કરી તો એ રસ્તો કોન્ફરન્સના સ્થળ તરફ યોગ્ય રીતે લઈ જઈ રહ્યો હતો અને આગળ હાઈવે માર્ગે તે રસ્તો કોસ થતો હોવાથી અડધો કલાકમાં ત્યાં પહોંચી જવાય તેમ હતું એટલે ડૉ. માર્કને હૈયે હાશ થઈ.

થોડાક આગળ કનેક્શન જતું

વધ્યા પરંતુ જંગલની ગાઢતા ખૂબ હોવાથી મોબાઈલમાં ઈન્ટરનેટ રહ્યું. તેઓ તો સંપૂર્ણ મોબાઈલમાં દેખાતા **GPS** અને ઈન્ટરનેટ ઉપર આધારિત હતા. તેઓ જે માર્ગે જતા હતા તે માર્ગે આગળ વધ્યા. ૧૦-૧૫ મિનિટ થઈ પણ આગળ હાઈવે માર્ગ મળે જ નહીં. તેઓ એ જ માર્ગે આગળ વધતા જતા હતા પણ અડધો કલાકની જગ્યાએ બે કલાક સુધી રસ્તો શોધ્યો પણ મળે જ નહીં. આખરે કંટાળીને તેઓએ ઉદાસ હૈયે પોતાના ડ્રાઈવરને કહ્યું કે, “ભાઈ, હવે ગાડી પાછી વાળી લે. કોન્ફરન્સ ચાલુ થઈ ગઈ હશે અને પૂરી પણ થવા આવી હશે. માટે આપણે ત્યાં પહોંચી શકીએ તેમ નથી. તેથી જે માર્ગે આવ્યા હતા તે માર્ગે પાછા ઘરે જતા રહીએ.” ડ્રાઈવરે ગાડી પાછી વાળી જે

માર્ગેથી આવ્યા હતા એ માર્ગે પાછી જવા દીધી. ૧, ૨, ૪ કલાક સુધી ગાડી એ જ માર્ગે જવા દીધી પણ ઘર તરફનો રસ્તો જ નહોતો મળતો. કેવી ભગવાનની લીલા કહેવાય કે જે માણસ કોઈ દર્દીની સારવાર નહિ પણ ખાલી હાથ પકડવો હોય તોપણ માતબર રકમ લેતો એ આજે જંગલમાં આમતેમ ભટકતો હતો. આખરે કંટાળીને તેમણે ડ્રાઈવરને કહ્યું કે, “ભાઈ, હવે આપણે થાક્યા છીએ. સવારથી કંઈ જમ્યા નથી અને કોન્ફરન્સમાં પણ જઈ શકાયું નથી તો એક કામ કરીએ આજુબાજુમાં કંઈક જમવાનું મળે તો જમીએ. બહુ ભૂખ લાગી છે. રસ્તો જમ્યા પછી શોધીશું; પહેલાં જમવાનું શોધીએ.”

ડૉ. માર્ક અને ડ્રાઈવર જમવાનું શોધવા લાગ્યા. એટલામાં તેમને દૂર એક ઝૂંપડી દેખાઈ. તેમણે ડ્રાઈવરને કહ્યું કે, “ત્યાં જઈને કોઈ રહેતું હોય તો પૂછી આવ કે થોડું જમવાનું મળશે?” ડ્રાઈવરે ત્યાં જઈને તપાસ કરી તો એક કઠિયારા ભાઈ રહેતા હતા. તેમને મળ્યા અને વિનંતી કરી, “ભાઈ, અમે સવારના નીકળ્યા છીએ અને રસ્તો ભૂલી ગયા છીએ. ભૂખ લાગી છે તો થોડું જમવાની વ્યવસ્થા કરી આપો તો સારું.” કઠિયારા ભાઈએ પોતાની પત્નીને બોલાવીને જમવાનું બનાવવાનું કહ્યું. જમવાનું તૈયાર થયું. ટેબલ ઉપર ડૉ. માર્ક અને કઠિયારા ભાઈ જોડે બેઠા હતા. જમવાનું પીરસવામાં આવ્યું. ડૉ. માર્કને એટલી બધી ભૂખ લાગી હતી કે ઝડપભેર જમવા માટે કોળિયો પોતાના હાથમાં લીધો અને તેમની નજર પેલા કઠિયારા ભાઈ પર પડી. કઠિયારા ભાઈ બંને હાથ જોડીને ભગવાનને પ્રાર્થના કરતા હતા. આ જોઈ ડૉ. માર્કને થોડું હાસ્યાસ્પદ લાગ્યું. તેમણે પેલા કઠિયારા ભાઈને પૂછ્યું કે, “ભાઈ, તને કોઈ તકલીફ છે તે તું ભગવાનને પ્રાર્થના કરે છે? અને તારી પ્રાર્થના એ સાંભળશે ખરા?” કઠિયારા ભાઈએ જવાબ આપ્યો કે, “ના, કંઈ તકલીફ નથી. આ તો મારો રોજનો નિયમ છે.” વધારે ભણેલા કે બુદ્ધિશાળીને પ્રાર્થનામાં ઘેડ્ય ન બેસે એટલે પોતાના ભણતરના બળે કઠિયારા ભાઈની મૂંઝવણ જાણવા માટે અધીરા બનેલા ડૉ. માર્કથી રહેવાયું નહીં. તેમણે ફરીથી કહ્યું, “ભાઈ, તને જે તકલીફ હોય એ મને કહે. હું તારો પ્રશ્ન સોલ્વ કરી દઈશ.” ડૉક્ટર સાહેબે ખૂબ આગ્રહ કર્યો એટલે તેમણે કહ્યું કે, “મારો એક દીકરો છે તેને કેન્સરની બીમારી છે. અમે આજુબાજુના શહેરમાં તેના ઈલાજ માટે ગયા હતા પણ કોઈ આનો ઈલાજ કરી શકે તેમ નથી. અમે ડૉક્ટરને કહ્યું, ઓપરેશન કરવું પડે તો કરો. તમારી જે ફી થશે તે અમે થોડી થોડી કરીને આપી દઈશું. પણ કોઈ ડૉક્ટર આનો ઈલાજ કરવા તૈયાર નથી અને કહે છે, આનો ઈલાજ એક જ ડૉક્ટર કરી શકે છે.”

“કયા ડૉક્ટર?” ડૉ. માર્કે કુતૂહલતાપૂર્વક પૂછ્યું.

“અહીંથી દક્ષિણ ભાગમાં એક ડૉક્ટર એવા છે જે સફળતાપૂર્વક કેન્સરની સારવાર કરી શકે છે.” એમ કહી કઠિયારા ભાઈએ પોતાના દીકરાની ફાઈલ ખોલી અને કહ્યું,

“ભાઈ, એ ડૉક્ટરનું નામ છે ડૉ. માર્ક ! એ આ શહેરમાં રહે છે. પરંતુ તેમની ફી આપી શકાય એટલા પૈસા મારી પાસે નથી. માટે ઘરે અમારાથી થાય તેટલી સેવા કરીએ છીએ. મારે બીજી કોઈ તકલીફ નથી. બસ, આ દીકરા માટે રોજ જમતા પહેલાં પ્રાર્થના કરું છું કે, ‘હે ભગવાન ! આ દીકરો તમે આપ્યો છે. એને જિવાડવો કે ન જિવાડવો એ તમારા જ હાથમાં છે.’ મને વિશ્વાસ છે કે ભગવાન મારી પ્રાર્થના જરૂર સાંભળશે.”

ડૉ. માર્કના હાથમાંથી કોળિયો નીચે પડી ગયો અને આંખોમાંથી આંસુ વહેવા લાગ્યાં. તેમણે રડતાં રડતાં કઠિયારા ભાઈને કહ્યું, “ભાઈ ! ખરેખર ભગવાન ખૂબ દયાળુ છે. તમે જે ડૉક્ટરની વાત કરો છો એ ડૉ. માર્કને જ તમારી સામે લાવીને ઊભો કરી દીધો. ભાઈ, હું જ ડૉ. માર્ક છું. હું વિના મૂલ્યે તમારા દીકરાનું ઓપરેશન કરીશ.” જમાડ્યા પછી પોતે ઊભા થઈ દીકરાનો હાથ પકડી કહ્યું, “ભાઈ, આને અમારી ગાડીમાં બેસાડી દો. આનો ઈલાજ થઈ જશે.”

રસ્તે જતાં ડૉ. માર્ક મનોમન ભગવાનને વંદે છે કે, ‘વાહ ઈશ્વર, ખરેખર તું ભગવાન છે. હેલિકોપ્ટરમાં તકનીકી ખરાબી ઊભી કરવી, જંગલનો રસ્તો ભૂલી જવો, આમતેમ ભટકવું તે કાંઈ આમ જ નથી બન્યું. તારે આ કઠિયારા ભાઈની પ્રાર્થનાનો જવાબ આપવો હતો તેથી જ આ બધું બન્યું.’ ફરીથી ડૉ. માર્ક આંખમાં આંસુ સાથે એ શબ્દો મનમાં બોલી રહ્યા : ‘ચમત્કાર ! પ્રાર્થના સર્જે છે ચમત્કાર !’

“ખરેખર વિવેકભાઈ, પ્રાર્થના તો ચમત્કારિક જડીબુટ્ટી સમાન છે. ખરેખર આ પ્રાર્થના તો સબ રોગ કી એક દવા છે. આજ સુધી મેં પ્રાર્થના શબ્દ વિષે સાંભળ્યું હતું. આજે તેની અજબ તાકાત પણ જાણી લીધી. હવે હું પણ આ ગોળી લઈશ.”

“નમનભાઈ, પ્રાર્થનાની કેટલીક પૂર્વશરતો ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ સમજાવી છે. જો એ શરતોનું પાલન કરીએ તો આપણી પ્રાર્થના જરૂરાજરૂર મહારાજ સાંભળે જ. શું કરવાથી પ્રાર્થના ફળે તે આગળ આપણે ડિવિઝન (વિભાગ)-૨ માં જોઈએ.”

● ગુરુજીનાં કૃપાવચનો

૧. આપણે મક્કમતાપૂર્વક પ્રાર્થનાની પાછળ નહિ પડી જઈએ ત્યાં સુધી મહારાજનો અંતરનો રાજીપો નહિ થાય... નહિ થાય... નહિ જ થાય; એ નિર્વિવાદ વાત છે.
૨. પ્રાર્થના એ ભણતરની ઊપજ નથી, ગરજની ઊપજ છે.
૩. આત્મા વગરનો દેહ સૂતો હોય અને આત્માવાળો દેહ સૂતો હોય તે બેમાં શું ફેર ? એ જ રીતે પ્રાર્થના ગાઈએ અને પ્રાર્થના કરીએ એમાં ફેર છે.
૪. પ્રાર્થનાને આપણો ખોરાક બનાવી દેજો, આપણું જળ બનાવી દેજો, આપણો શ્વાસ બનાવી દેજો તો અંદરનો બધો કચરો ઉચ્છ્વાસ બની બહાર નીકળી જશે.

ખિસર ન જાજો મેરે મીત, યહ વર માગું નિત... ખિસર ટેક
 મેં મતિમંદ કછુ નહિ જાનું, નહિ કુછ તુમ સે હિત;
 બાંચ ગ્રહે કી લાજ હે તુમ કું, તુમ સંગ મેરી જીત... ખિસર ૦૧
 તુમ રીઝો એસો ગુન નાહીં, અવગુન કી હું ભીત;
 અવગુન જાની ખિસારોગે જીવન, હોવહું બહુત ફજીત... ખિસર ૦૨
 મેરે દટ ભરોસો જીય મેં, તજી હો ન મોહન પ્રીત;
 જન અવગુન પ્રભુ માનત નાહીં, યેહી પૂરવ કી રીત... ખિસર ૦૩
 દીનબંધુ અતિ મૃદુલ સુભાઈં, ગાઉ નિશદિન ગીત;
 પ્રેમસખી સમજુ નહિ ઊંડી, એક ભરોસો ચિત... ખિસર ૦૪

Trust, ભરોસા, વિશ્વાસ...

જો દર્દી ડોક્ટરની દવા કે ઓપરેશન પર વિશ્વાસ ન મૂકે તો સાજા ન થવાય.

જો મુસાફર વાહનચાલક પર વિશ્વાસ ન મૂકે તો મુકામ સુધી ન પહોંચાય.

જો ગ્રાહક વેપારીની વસ્તુ પર વિશ્વાસ ન મૂકે તો સોદો પાર ન પડે.

એમ પ્રભુ મારી પ્રાર્થના જરૂર સાંભળે જ છે એવા વિશ્વાસપૂર્વક ભક્ત પ્રાર્થના ન કરે તો પ્રાર્થના ફળતી નથી. પ્રભુને કરેલી પ્રાર્થના પર અચળ વિશ્વાસ અને પ્રાર્થના ફળે ત્યાં સુધીની શ્રદ્ધા એ પ્રાર્થનાની પૂર્વશરત છે. પ્રભુ મારી પ્રાર્થના જરૂરાજરૂર સાંભળે જ છે એવો જેટલો વિશ્વાસ વધુ એટલું પ્રાર્થનાનું ફળ વહેલું મળે અથવા પ્રભુ યેનકેન પ્રકારે જરૂરાજરૂર પ્રાર્થનાનો જવાબ આપે જ. અરે ! અમુક સંજોગોમાં તો પ્રાર્થનાનો જવાબ પ્રાર્થના કર્યા પૂર્વે પણ પ્રભુ મોકલી દે.

અત્યંત પછાત અને અંતરિયાળ વિસ્તારમાં એક ધાર્મિક સ્થાન હતું. વર્ષોથી આ ધાર્મિક સંસ્થા શાળા, અનાથાશ્રમ ચલાવે. આ વિસ્તારમાં માઈલો સુધી ફક્ત જંગલ જ પથરાયેલું હતું. વચ્ચે ક્યાંક છૂટાંછવાયાં ઝૂંપડાં હતાં. તેમાં રહેતા ગરીબ લોકોને મદદરૂપ થવા સંસ્થાએ નાનું દવાખાનું ઊભું કરેલું. એક સાંજે દવાખાનાના ડોક્ટરોએ બધા જ પ્રયત્નો કરવા છતાં એક ગરીબ સ્ત્રી પ્રસૂતિ દરમ્યાન મૃત્યુ પામી. અધૂરા મહિને જન્મેલું બાળક અત્યંત નાજુક અને ખૂબ ઓછા વજનવાળું હતું. તેને જિવાડવા ઈન્ક્યુબેટરની (કૃત્રિમ ગરમી આપતી કાચની પેટીની) જરૂર પડે, જે ત્યાં ન હતું. તેથી બાળકને બચાવવું એક પડકારરૂપ હતું. તેમાંય તે સ્ત્રી બે વર્ષની એક દીકરી પણ પાછળ છોડતી ગઈ હતી. મા વગરની એ દીકરીને સાચવવી ઘણી અઘરી હતી.

કાતિલ ઠંડીના દિવસો હતા. બાળકને બચાવવા એક પરિચારિકાને ઉપાય સૂઝ્યો કે ગરમ પાણી ભરેલી રબ્બરની બે કોથળીઓ જો બાળકની આસપાસ ગોઠવી દેવામાં આવે તો બાળકને જોઈતી ગરમી મળી જાય. એમણે તરત જ માળિયામાંથી રબ્બરની કોથળીઓ કઢાવી. પરંતુ વર્ષોથી પડી રહેલી રબ્બરની કોથળીમાં કાણાં પડી ગયેલાં. તે જોઈ બધા નિરાશ થઈ ગયા.

એ બાળકને બચાવવાના છેલ્લા ઉપાય તરીકે ઝૂંપડીમાં તાપશું કરી સલામત અંતરે બાળકને સુવડાવી એક વ્યક્તિ આખી રાત જાગતી બેઠી. આ રીતે માંડ માંડ એક રાત પસાર થઈ. સવારથી સૂર્યપ્રકાશના લીધે બાળકની તબિયત સહેજ સુધરી પરંતુ બીજી રાત્રે શું કરવું? તે બહુ મોટો પ્રશ્ન હતો.

સંસ્થાના નિયમ પ્રમાણે સવારે તમામ સાધુ-મહાત્માઓ, સ્ટાફ સભ્યો તથા બાળકો પ્રાર્થના માટે એકઠાં થતાં. આજે મુખ્ય સંતે જન્મમરણ વચ્ચે જોલાં ખાઈ રહેલ બાળક માટે પ્રાર્થના કરવા બધાને કહ્યું.

અચાનક દસેક વર્ષનો એક અનાથ બાળક મૂઢુ ઊભો થયો અને તેણે બધા વચ્ચે પ્રાર્થના કરવા માટે મુખ્ય સંતની પરવાનગી

માગી. પરવાનગી મળતાં જ મૂઢુએ બધા વચ્ચે આવી બે હાથ જોડી પ્રાર્થના કરવાની શરૂ કરી કે, “હે ભગવાન ! અમને આ બાળકની ખૂબ દયા આવે છે. આ મારા નાનકડા ભાઈને જિવાડવા તું અમને ગરમ પાણીની કોથળી મોકલી આપ ને ! આ અમારો નાનકો ભાઈ જીવે જશે તો અમે તારો ખૂબ આભાર માનીશું. અને હા, એ કાલ સુધી જીવતો ન રહે તો ? માટે હે પ્રભુ ! તું આજે સાંજે જ મોકલી આપજે હોં. અને એની બહેન માટે ઢીંગલી પણ... પ્રભુ ! અમને બધાને તારા પર વિશ્વાસ છે કે તું જરૂર મોકલી આપીશ.”

આટલું કહી મૂઢુ બેસી ગયો. પરંતુ આ બાળકની પ્રાર્થનાથી હરકોઈની આંખો સજળ થઈ ગઈ. બધાને ખબર હતી કે આ એવો અંતરિયાળ વિસ્તાર છે કે ત્યાં સો એક માઈલ સુધી તો કોઈ પ્રોવિઝન સ્ટોર પણ ન હતો તો ગરમ પાણીની કોથળી મળવી એ કેટલું અશક્ય હતું ! પરંતુ આ બાળકની અદ્ભુત શ્રદ્ધા જોઈને બધા દ્રવી ગયા. બધાની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં.

સાંજે ચાર વાગ્યાની આસપાસ એક પાર્સલવાન આવી. ત્યાંના રહેવાસીઓને નવાઈ લાગી. કારણ કે છેલ્લા ઘણા સમયથી આવું ક્યારેય બન્યું નહોતું. પાર્સલવાનમાંથી પંદરેક કિલોનું તોતિંગ પાર્સલ આવ્યું. એ સમાચારથી જ બધા ત્યાં ભેગા થઈ ગયા. મૂઢુ સૌની આગળ આવી ઊભો રહી ગયો.

મુખ્ય સંતે એ પાર્સલ ખોલ્યું. એમાં નવાં સ્વેટરો, મફલર, શાલ, મેડિકલનો સામાન તથા દવાઓ હતી. બસ, એની નીચે ઘાસ હતું. બધાના ચહેરા પર નિરાશા છવાઈ ગઈ. એક મૂઢુ અડગ અને શાંતિથી ઊભો હતો. એ બોલ્યો :

“તમે હજુ અંદર જુઓ.”

મહાત્માએ આશ્ચર્યવત્ નીચે રહેલું ઘાસ ફંફોર્યું. ત્યાં ઉપસ્થિત સૌના આશ્ચર્ય વચ્ચે ઘાસ નીચેથી નવી નક્કોર રબ્બરની બે હોટવોટર બોટલ (ગરમ પાણીની કોથળી) નીકળી. પેલા બાળકની જિંદગીને હવે કંઈ પણ નહિ થાય તેવી ખાતરી થતાં સૌ રાજી થયા. સંત મહાત્મા બોક્સ બંધ કરવા જતા હતા ત્યાં જ મૂઢુ ફરી બોલ્યો, “જુઓ જરા ઉંડે જુઓ તો ! આપણે ભગવાનને એક ઢીંગલી મોકલવાનું કહ્યું હતું એટલે એ પણ હોવી જ જોઈએ.”

બોક્સ પરનાં પાટિયાં ફરીથી બહાર કાઢી સંતે અંદર જોયું તો સૌથી નીચે એક સરસ મજાની ઢીંગલી હતી. મૂઢુ નાચી ઊઠ્યો અને ઢીંગલી લઈને દોડતો પેલી બાળકીને આપી આવ્યો.

સંત મહાત્મા અવાચક બનીને એને જતો જોઈ રહ્યા. થોડી વાર પછી એમનું ધ્યાન એ બોક્સની રવાના થયાની તારીખ પર ગયું. બરાબર છ મહિના પહેલાં એ બોક્સ વહાણમાં અમેરિકાના કોઈ શહેરમાંથી ચડાવવામાં આવ્યું હતું.

જાણે કે મૂઢુની આજની પ્રાર્થનાનો જવાબ ભગવાને છ મહિના પહેલાં જ આપી દીધો ન હોય !

ભગવાન કહે છે કે,

“If you have faith in me, you will definately get your answer, before you even utter a single prayer.” અર્થાત્

‘તમે મને પ્રાર્થના કરો તે પહેલાં હું તમને જવાબ આપી દઉં છું પરંતુ તમને મારા પર વિશ્વાસ હોય તો...’

પૃથ્વી ઉપર હવા ક્યાં ન હોય ? અત્ર-તત્ર-સર્વત્ર વ્યાપક છે. હવા તો પંચભૂતોમાંનું એક તત્ત્વ છે, જ્યારે મહારાજ અને મોટાપુરુષ તો પરભાવનું દિવ્ય સ્વરૂપ છે. તો તેઓ ક્યાં ન હોય ? મહારાજ અને મોટાપુરુષ સદાય પ્રગટ જ છે. જેટલા પ્રગટભાવે પ્રાર્થના કરીએ એટલી શીઘ્રતાથી મહારાજ અને મોટાપુરુષ આપણી પ્રાર્થના સાંભળે જ. માટે પ્રાર્થનામાં પ્રગટભાવ પ્રથમ સ્થાને કેળવાય તો જ પ્રાર્થના ફળે.

કેનેડા યુવક મંડળના આદર્શ યુવક તેજસભાઈ પટેલના પરિવારની આ વાસ્તવિકતા ‘પ્રાર્થના પ્રગટભાવથી જ ફળે’ તેવું શીખવે છે. ઈ.સ. ૨૦૧૮ પૂર્વે તેજસભાઈ સંપૂર્ણ પશ્ચિમી સંસ્કૃતિના રંગે રંગાયેલા હતા. રજોગુણી જીવન, કુસંગી મિત્રોનો સંગ, તેમની સાથે રહેવાનું, ખાવા-પીવાનું. તેમનાં ધર્મપત્ની ગાયત્રીબેન સત્સંગના રંગે રંગાયેલાં. તેઓ નિયમિત સત્સંગ સભામાં આવતાં હતાં. તેઓ નિરંતર તેજસભાઈ પણ સત્સંગમાં આવે તેવી મહારાજને અને મોટાપુરુષને પ્રાર્થના કરતાં હતાં.

ઈ.સ. ૨૦૧૮માં ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં અમેરિકા ચેરીહિલ ખાતે સાત-દિવસીય યુવા શિબિરનું આયોજન થયું હતું. ધર્મપત્નીના આગ્રહથી તેઓ શિબિરમાં ગયા. ગુરુજીના સાત દિવસના નિકટ સાંનિધ્યથી તેજસભાઈના જીવનમાં પસ્તાવાનું ઝરણું ફૂટ્યું. ગુરુજીના સંકલ્પો ક્યાં અને મારું જીવન ક્યાં ? આવા ગુરુજી મળ્યા છતાં હું શું કરું છું ? આ વિચારે પાછા વળ્યા. એ વખતે તેમને ગુરુજી સાથે અંગત બેઠકનો લાભ મળ્યો. તેઓએ પોતાની ભૂલનો એકરાર કરી માફી માગી અને જીવનપરિવર્તન થાય તે માટે કૃપા કરવા ખૂબ પ્રાર્થના કરી. હૃદયપૂર્વકની પ્રાર્થનાથી ગુરુજી રાજી થયા અને ધીરે ધીરે જીવન બદલાવા માંડ્યું. ઈ.સ. ૨૦૧૯-૨૦માં તો તેઓ આદર્શ પ્રોજેક્ટમાં જોડાઈ ગયા.

કોરોનાકાળ દરમ્યાન તેજસભાઈનાં ધર્મપત્ની ગુરુજીના ઓનલાઈન સત્સંગનો લાભ લઈ ખૂબ બળિયાં થયાં હતાં. ઈ.સ. ૨૦૨૧માં ઓનલાઈન AYP કેમ્પમાં ગુરુજીએ સૌને મૂર્તિસુખના માર્ગે આગળ વધવા માટે ખૂબ બળ આપ્યું હતું. અને આપણો જન્મ શા માટે છે ? તે જીવનચ્યેયની વિશેષ સ્પષ્ટતા કરાવી હતી. ત્યારથી તેમને ગુરુજીના સંકલ્પમાં ભળવાની તમન્ના જાગી. પરંતુ કેટલાક સામાજિક-પારિવારિક પ્રશ્નો હતા તેથી તેઓ પોતાના મનની વાત કોઈને કહી શકતાં નહોતાં. અંદર દ્વિધા અનુભવતાં. અંદરથી ખૂબ દુઃખ લાગતું. તેમણે ગુરુજીના લાભમાં સાંભળ્યું કે, “મહારાજ અને મોટા સદા પ્રગટ છે. આપણી પ્રાર્થના જરૂર સાંભળે જ.”

ઈ.સ. ૨૦૨૧માં ઓગસ્ટ માસમાં ગાયત્રીબેને જોબ પર રિસેસના સમયમાં મહારાજ અને ગુરુજીની મૂર્તિ આગળ

હૃદયપૂર્વક કગરીને પ્રાર્થના કરી. ખૂબ રડીને, કગરીને પોતાની વ્યથા, અંતરની અભિલાષા પ્રાર્થના રૂપે ડાયરીમાં લખી. પ્રાર્થના લખતી વખતે જ તેમને અંદરથી વિશ્વાસ હતો કે ગુરુજી જરૂર કૃપા કરશે જ. તેમણે ઘરે આવી ડાયરી પોતાના ખાનામાં મૂકી દીધી. ત્યારબાદ રોજ ગુરુજીને અંતરથી પ્રાર્થના કરતાં કે મને મૂર્તિસુખના માર્ગે આગળ વધારજો.

બરાબર આ વાતને એક વર્ષ પૂર્ણ થયું. ઈ.સ. ૨૦૨૨, ઓગસ્ટમાં ગુરુજી કેનેડા વિચરણ અર્થે પધાર્યા. તા. ૧૩-૮-૨૦૨૨ના રોજ તેજસભાઈ ટોરન્ટો મંદિરે દર્શન કરવા ગયા. ગુરુજીએ સામે ચાલી તેજસભાઈને બોલાવ્યા ને તેમની સાથે અંગત બેઠક કરી. બેઠક દરમ્યાન ગુરુજીએ તેજસભાઈને કેટલીક બાબતોની ભલામણ કરી કે, “બિનસત્સંગી મિત્રોના સંગથી છેટા રહેજો. મૂર્તિસુખના માર્ગે આગળ વધવા માટે પ્રિ-મુમુક્ષુ બેચમાં જોડાવા તરફ આગળ વધજો. વિદેશના રજોગુણી વાતાવરણથી પાછા વળેલા રહેજો.” આ ઉપરાંત તેમના અંગત જીવન બાબતે પણ ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ ઘણું માર્ગદર્શન આપ્યું. અને છેલ્લે કહ્યું, “તમારા ઘરના સભ્યની પ્રાર્થના મહારાજ સુધી પહોંચી ગઈ છે.”

તેજસભાઈએ ઘરે જઈ તેમના ધર્મપત્નીને ગુરુજીએ બેઠક દરમ્યાન કરેલી વાત વિસ્તારથી કહી. ત્યારે તેઓ દોડતાં પોતાના રૂમમાં ગયાં અને ડાયરી ખોલી બરાબર એક વર્ષ પહેલાં લખેલી પ્રાર્થના બતાવી. જે પ્રાર્થના આજ સુધી તેમણે કોઈને બતાવી પણ ન હતી. છતાં ગુરુજીને પ્રગટભાવે, વિશ્વાસપૂર્વક પ્રાર્થના કરી હતી તેથી અંતર્યામીપણે ગુરુજીએ બેઠા શબ્દોમાં એ જ વાત તેજસભાઈને કરી હતી. ડાયરીમાં લખેલી પ્રાર્થના વાંચતાં તેજસભાઈનાં નેત્રો હર્ષાશ્રુથી ઊભરાઈ ગયાં કે ખરેખર મોટાપુરુષને પ્રગટભાવે, વિશ્વાસપૂર્વક કરેલી પ્રાર્થના જરૂરાજરૂર ફળે. કારણ, અંતર્યામી સ્વરૂપથી કાંઈ અજાણ્યું ન હોય.

“જોયું ને નમનભાઈ, આ કંઈ દંતકથા નથી. છેલ્લા ગુરુજીના વિદેશ વિચરણ દરમ્યાન બનેલી સત્ય ઘટના છે.”

“હા વિવેકભાઈ, ખરેખર ગુરુજી અંતર્યામીપણે આપણા બધાના અંતરનું જાણે જ છે. આ પ્રસંગ પરથી તો એમ થાય કે મહારાજ અને મોટાપુરુષ સદાય આપણા ઘરમાં પણ બિરાજે છે. પ્રગટભાવ કેળવીને પ્રાર્થના કરીએ તો એ હજારો ગાઉ દૂર બિરાજતા હોય છતાંય આપણી પ્રાર્થના સાંભળે જ છે.”

“એમાંય જો ભૂખ્યા અને ગરજુ થઈને મહારાજને પ્રાર્થના કરવા મહારાજની વાંહે પડી જઈએ તો તો મહારાજ જલદી પ્રાર્થના સાંભળે. તે કેવી રીતે? તો આગળ જોઈએ.”

પ્રાર્થના બોલવી અને પ્રાર્થના કરવી એમાં ઘણો તફાવત છે. પ્રાર્થના બોલવી એ નિયમ થયો અને પ્રાર્થના કરવી એ ગરજુપણાનું પ્રતીક થયું. પ્રાર્થના હંમેશાં ગરજુ-ભૂખ્યા થઈને કરવી. નીડી (જરૂરિયાતમંદ) થઈને કરવી. જેટલું ગરજુપણું વિશેષ એટલી જ પ્રભુ જલદી પ્રાર્થના સાંભળે.

ગરજુ થયા વિના દોષો ટાળવાની તત્પરતા ન જાગે.

ગરજુ થયા વિના પોતાના દોષોનો એકરાર ન કરી શકાય.

ગરજુ થયા વિના પ્રભુ આગળ ખોળો પાથરી કગરી ન શકાય.

ગરજુપણું એ શરણાગતિનું પ્રતીક છે. આવા ભૂખ્યા ને ગરજુ થઈ મહારાજ અને મોટાપુરુષને વારંવાર પ્રાર્થના થાય ત્યારે એ દયાળુ સ્વરૂપને આપણી પર દયા આવી જાય. આપણા દોષોને ચપટીમાં દૂર કરી આપણને વિશુદ્ધ પાત્ર બનાવી દે.

સ્વામિનારાયણ ધામ સેન્ટરના આદર્શ પ્રોજેક્ટમાં **AYP** બેચમાં જોડાયેલા એક સભ્યની આ વાત છે. તેઓને મોબાઈલનું એવું તો વ્યસન પડી ગયેલું કે સવારે ઊઠતાં, પોતાની જોબ કરતાં, એકિટેવા ચલાવતાં મોબાઈલ ચાલુ જ હોય. દિવસમાં છ છ વખત વોટ્સએપ સ્ટેટસ બદલતા. ગંદી સાઈટો તથા ન જોવાના વિડિયો જોવાનું વ્યસન પડી ગયેલું. રાત્રે પોઢતી વખતે પણ મોબાઈલ તો બાજુમાં જોઈએ જ.

પોતાના નિકટના સગાંને દિવસમાં એક વાર ફોન કર્યા વગર ન ચાલે. ઓક્ટોબર-૨૦૨૨ની **AYP** સભામાં ગુરુજીની પંચવર્તમાન પાળવા વિષેની સભા સાંભળી. તેમાં ગુરુજીનો અતિશે આગ્રહ સાંભળ્યો તથા સ્વમૂલ્યાંકન ફોર્મ ભર્યું. તેમાં સ્વજીવનની કસર ઓળખાઈ કે, ‘આ મોબાઈલની લતે ચડીને જ મારું બધું સાફ થઈ ગયું છે. મોબાઈલ છૂટશે તો જ મહારાજ ને ગુરુજી મારા પર રાજી થશે.’ ત્યારપછી મોબાઈલનો દુરુપયોગ નહિ કરવાનો દઢ સંકલ્પ કર્યો પરંતુ સફળતા ન મળી.

એક મહિના બાદ જ્ઞાનસત્ર-૧૬ આવ્યું. જ્ઞાનસત્રના ચતુર્થ દિને પ્રાતઃ સેશનમાં વ્હાલા ગુરુજીનો અવેરી વર્તમાન પાળવા પરનો અતિશે આગ્રહ તથા મોબાઈલના દુરુપયોગ પરત્વેની નારાજગી જોઈ અંતર હચમચી ગયું. આ મોબાઈલથી છૂટવા એક જ ઉપાય છે — પ્રાર્થના. એવા દઢ સંકલ્પ સાથે તેઓએ પ્રાર્થના શરૂ કરી.

જેમ જેમ પ્રાર્થના કરતા ગયા તેમ તેમ તેઓને ખ્યાલ આવતો ગયો કે, ‘સવારે ઊઠતાં, સ્નાન કરતાં, પૂજામાં, ધ્યાનમાં, સભામાં અને દિવસ દરમ્યાન મોબાઈલના જ વિચારો આવ્યા કરે છે.’ પછી તો દરેક સમયે, દરેક ક્રિયામાં, પળે પળે મહારાજ અને મોટાને પ્રાર્થના કર્યા કરતા.

રાત્રે મોબાઈલ વગર ઊંઘ ન આવે ત્યારે ઊભા થઈ મોબાઈલ લેવા જાય. મોબાઈલનો સ્પર્શ કરવા જાય ત્યારે જાણે સર્પનો ડંબ લાગ્યો હોય એમ જોરાવરીએ કરીને હાથ પાછો ખેંચી લે. કગરીને મહારાજને પ્રાર્થના કરતાં પોઢી જાય. પરંતુ વ્યસનના કારણે ઊંઘ ન આવે એટલે ફરી મોબાઈલ લેવા જાય અને પાછા આવી ફરીથી મહારાજને પ્રાર્થના કરતાં પોઢી જાય.

તેઓએ જણાવેલું કે, “મોબાઇલ મને ભૂતની પેઠે વળગ્યો હતો. ભૂત કાઢવું સહેલું પણ મોબાઇલનું સાલ કાઢવું ઘણું અઘરું હતું.”

તેઓએ સતત ત્રણ-ચાર દિવસ શ્વાસોશ્વાસે લેવાતી હવાની જેમ પ્રાર્થના કરી. મોબાઇલના વ્યસનની સામે લડતા રહ્યા. આખરે આ લડાઈમાં મહારાજ ભેળા ભળ્યા અને મોબાઇલ સામે તેમની જીત થઈ.

ચાર-પાંચ દિવસ બાદ મહારાજે પ્રાર્થના સાંભળી હોય તેમ મોબાઇલનું વ્યસન આપમેળે છૂટતું ગયું. મોબાઇલ પ્રત્યેની આસક્તિ છૂટતી ગઈ. જે મોબાઇલ સાથે અતિશે જીવનપણું હતું એ મોબાઇલને હાથમાં લેવાની ઈચ્છા થતી નહોતી. એક મહિનો સતત પ્રાર્થના કર્યા બાદ તેમના જ શબ્દોમાં તેમને થયેલો પ્રાર્થનાનો અનુભવ માણીએ :

“આજે હું નહિ પણ એકિટવાની ડેકી મોબાઇલનો ઉપયોગ કરે છે. મને મોબાઇલ સામું જોવાની પણ ઈચ્છા થતી નથી. જ્ઞાનસત્રની સભાનું મનન હું મોબાઇલથી નહિ પણ લખેલી સભા વાંચીને કરું છું. રખે ને ભૂત પાછું મને વળગી જાય. મહારાજ પ્રાર્થના સાંભળે જ છે પરંતુ તે માટે મહારાજની આગળ ભૂખ્યા ને ગરજુ થઈ કગરી પડવું જોઈએ. તો જ પ્રાર્થના ફળે.”

“વિવેકભાઈ ! ખરેખર આ મુક્તના જેવું જ મને મોબાઇલનું વ્યસન પડી ગયું છે. તેમને તો ભૂતને કાઢવાની તડપ જાગી અને પ્રાર્થના કરી તો વ્યસન છૂટી ગયું. બસ, હવે મારે પણ આવું જ કરવું છે.”

“નમનભાઈ, જો ભૂખ્યા ને ગરજુ થઈ મંડીએ તો મહારાજ જરૂર ભેગા ભળે. એમાંય માન મૂકી પ્રાર્થના કરીએ તો સાથે કૃપા પણ ભળે. તે વિષે આગળ જોઈએ.”

શરત : ૪

અહમ્શૂન્ય થઈએ તો...

બરફ ઓગળે ત્યારે પાણી બને છે તેમ પ્રાર્થના એ ઓગળેલા અહમ્માંથી નીકળતો પ્રવાહ છે. અહમ્ ઓગળે ત્યારે જ સાચી પ્રાર્થના થાય. ઘણી વખત પોતાના દોષો ટાળવાની ઈચ્છા હોય પરંતુ મહારાજ અને મોટાપુરુષ આગળ દોષોની કબૂલાત કરી શકતા ન હોઈએ. પરંતુ બરકતનો મહાસાગર એવા મહારાજ અને મોટાપુરુષ આગળ જ્યારે અહમ્શૂન્ય થઈ દોષ-સ્વભાવ ટાળવાની કાકલૂદી કરીએ ત્યારે એ દયાળુ સ્વરૂપ રાજી થઈ દોષો ટાળવાની સબસિડી બક્ષે છે.

અહમ્શૂન્ય થઈ કરેલી પ્રાર્થનાનું કેવું અદ્ભુત પરિણામ મળે છે તેનો એક પ્રસંગ નવેમ્બર, ૨૦૨૨માં જ વસ્ત્રાલની ઝોનલ શિબિરમાં બન્યો.

વસ્ત્રાલ સેન્ટરના બાળમુક્ત ધ્યાન હિતેશભાઈ પટેલ. જેમની ઉંમર દસ વર્ષની છે. ભણવામાં-રમવામાં ખૂબ હોશિયાર. તેથી મિત્રો સાથે રમવા જાય તેમાં હંમેશાં નંબર વન હોય. પરંતુ રમવા જાય ત્યારે મિત્રો પોતાનું કહ્યું ન માને ત્યારે અકળાઈ જાય. મનમાં એમ થાય કે, ‘હું બધાનો લીડર છું. મારું કહ્યું બધા કેમ માનતા નથી?’ પરિણામે ગુસ્સે થઈ

જાય. ઘરમાં પણ મમ્મી-પપ્પા રોકટોક કરે તો, ‘મને બધું આવડે જ. મને શા માટે આવું કહો છો?’ એ વિચારે ગુસ્સે થઈ જાય, રિસાઈ જાય. પરંતુ થોડા સમય બાદ અંતરમાં પશ્ચાત્તાપ થાય કે મમ્મી-પપ્પા મારા હિત માટે જ કહેતાં હતાં ને ! મારે ગુસ્સે ન થવું જોઈએ. મારા આવા સ્વભાવથી ગુરુજી રાજી નહિ થાય.

કુમળી વયે પણ તેમને આ સ્વભાવ ડંખ્યા કરતો. તેમાંથી છુટકારો મેળવવાના વિચાર કરતા.

એવામાં તા. ૨૬-૧૧-૨૦૨૨ના રોજ વસ્ત્રાલ ખાતે વ્હાલા ગુરુજીના સાંનિધ્યમાં બાળ શિબિર યોજાઈ. શિબિર દરમ્યાન પૂ. સંતે ગુરુજીને સ્વયં મહારાજે દીક્ષા આપી હતી એ પ્રસંગ કહ્યો. પ્રસંગ પૂર્ણ થયા બાદ ધ્યાન મહારાજ ઊભા થઈ આગળ આવ્યા અને ગુરુજીને પ્રાર્થના કરી કે,

“દયાળુ, જય સ્વામિનારાયણ.”

“જય સ્વામિનારાયણ.”

“હે વ્હાલા ગુરુજી, આપ આ લોકનું સ્વરૂપ નથી. આપ સંપૂર્ણ પરભાવનું સ્વરૂપ છો. જેમ શ્રીજીમહારાજ અત્યારે આપના દ્વારા અનંતને અનાદિની સ્થિતિ કરાવે છે અને કરાવશે. તેવી જ રીતે અમારે પણ અનાદિની સ્થિતિ પામી અનંતને અનાદિની સ્થિતિ કરાવવા આપની સેનામાં ભેગા ભળવું છે. તો દીક્ષાના પ્રતીક રૂપે આપ આ ઉપરણી અમને ઓઢાડશો?”

“હા, ઓઢાડીએ તો ખરા પણ ઓઢાડ્યા પછીની શરત ખબર છે ને તમને?”

“હા, સાધુ બનવાનું.”

“હં... સાધુ બનવાનું. પ્રોમિસ?”

“પ્રોમિસ.”

“જોજો હોં ! લો અહીં આવો. એ વાહ, ભાઈ, વાહ ! સાધુ થવાનું હોય તો બજારનું જમાય નહીં. પ્રોમિસ?”

“પ્રોમિસ.”

“કપડાં પર સ્પ્રે કરાય નહીં. પ્રોમિસ?”

“પ્રોમિસ.”

સાધુ થવાની પ્રોમિસ માગી ગુરુજીએ ધ્યાન મહારાજને ઉપરણી ઓઢાડી.

ત્યારબાદ ધ્યાન મહારાજે વિશેષ તક ઝડપી પોતાની કાલીઘેલી ભાષામાં સભા વચ્ચે પોતાના ગુસ્સાવાળા સ્વભાવને ટાળવા પ્રાર્થના કરતાં કહ્યું કે,

“દયાળુ... દયાળુ... સેવકની એક પ્રાર્થના છે. કરું? સેવકનો સ્વભાવ હમણાંથી ગુસ્સાવાળો થઈ ગયો છે. કંઈક દયા કરો ને !”

ગુરુજી તેમની પ્રાર્થના સાંભળી ખૂબ રાજી થયા અને ભેટી પડ્યા.

ગુરુજી આ નાનકડા મુક્તરાજની પ્રાર્થના વીસર્યા નહોતા. બીજા દિવસે યુવા અધિવેશનમાં ગુરુજીએ તેમની અહમ્મશૂન્યતાને બિરદાવી રાજીપો વરસાવતાં કહ્યું હતું કે, “ગઈ કાલે બાળ શિબિરમાં એક મુક્તરાજ અમારી પાસે આવ્યા અને પ્રાર્થના કરી કે, મારામાં માન બહુ છે. એના લીધે મને ક્રોધ બહુ આવે છે. મારી ઉપર દયા કરો ને ! હું બહુ

રાજી થયો. આવી પ્રાર્થના તમે કોઈ દા'ડો કરી છે ? જો એ બાળક અહીં બેઠો હોય ને નિર્માની થવું હોય તો ઊભા થઈ જાય. ડબલ રાજીપો આપીશું; છે ?”

(બધા મારા માટે કેવું વિચારશે તેવો વિચાર ન કરતાં ધ્યાન મહારાજ સભા વચ્ચે ઊભા થયા.)

“આવો... આવો, રાજીપો મળે. શાબાશ ! વચ્ચેથી આવો. આ નિષ્કપટીપણું કહેવાય. શાબાશ ! સભા વચ્ચે ઊભા થઈને આવવું એ નાના છોકરાના ખેલ નથી. મેં તો નામ નહોતું આપ્યું. આ દોષ ટાળ્યાની ભૂખ જાગી કહેવાય. આપણે મોટા થઈને આવું કહી શકીએ ? ધન્યવાદ કહેવાય ! પોતાની ભૂલનો એકરાર કરવો આ બધો સત્સંગનો પ્રતાપ છે.”

અહમ્મશૂન્ય થઈ કરેલી પ્રાર્થનાથી વિશાળ હૃદયી ગુરુજીએ તેમના પ્રત્યે તિરસ્કાર કે નફરતની ભાવના ન દાખવી, ઊલટાનું જીવનમાં કેટલાંય આમૂલ પરિવર્તનો લાવવાનું દિવ્ય બળ પ્રેર્યું.

પ્રાર્થના બાદ ધ્યાન મહારાજમાં આદર્શ બાળકના સદ્ગુણોનો આવિર્ભાવ થવા માંડ્યો. ગુસ્સો ઘટી ગયો. ગુરુજીની રુચિ અનુસાર લગ્નપ્રસંગમાં પણ જમ્યા નહીં. રોજ ઘરમંદિરના મહારાજની એકાદ સેવા કરતા થયા. મહારાજ આગળ બેસી પ્રાર્થના-કીર્તનોનું ગાન કરતા થયા. તેમનામાં આવેલું અણધાર્યું પરિવર્તન જોઈ ઘરમાં સૌ અચંબો પામી ગયા.

આમ, જ્યારે પોતાની અહમ્મશૂન્યતા અને મહારાજ તથા મોટાની સર્વોપરીતાના જીવસત્તાએ સ્વીકાર સાથે પ્રાર્થના થાય ત્યારે દોષો-સ્વભાવો ટાળવાની સબસિડી મળે છે અને પ્રભુ અનરાધાર વરસી જાય છે.

“ખરેખર વિવેકભાઈ, હું આજ સુધી મારે જરૂર પડે ત્યારે સ્વાર્થ ખાતર જ પ્રાર્થના કરતો, એય કેવી ? સકામ. પાછી કરવા ખાતર કરતો. પછી તો મહારાજ મારી પ્રાર્થના પણ ક્યાંથી સાંભળે ? હવે હું આવી રીતે જરૂર પ્રાર્થના કરીશ. મને એક વિચાર આવે છે : સત્સંગમાં કોઈએ સાચી પ્રાર્થના કરી હોય અને મહારાજે સાંભળી હોય, રક્ષા કરી હોય એવા અન્ય કોઈ દાખલા હોય તો કહો ને !”

“નમનભાઈ, તમને હું દાખલા કહું એ કરતાં જેમને પ્રાર્થનાનો સ્વજીવનમાં અનુભવ થયો છે એમના થકી જ તમે જાણો. ચાલો, આગળના ડિવિઝન-૩માં સ્વાનુભવ માણીએ.”

અનુભવની સરવાણી

ભોજનથી ભૂખ ભાંગે અને જાળથી તૃષ્ણા ઇષ્ટપાત્ર
એમ પ્રાર્થના કરીએ તો તેનું ઇળ અચૂક મળે જ.
નૂતન વર્ષે ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ
સમગ્ર એસ.એમ.વી.એસ.ના સમાજને પ્રાર્થના દ્વારા
મહારાજને રીઝવવાની રીત શીખવી છે. આખાલવૃદ્ધ સૌ કોઈ
આ પ્રાર્થનાના સંકલ્પમાં જોડાયા છે. એમાંના કેટલાક મુક્તોના સ્વાનુભવો
અહીં નોંધ્યા છે તેને માણીએ...

૧. મોટાપુરુષ દિવ્ય રૂપે પ્રાર્થના સાંભળે જ છે :

એક દિવસ વાસણા વિચરણ દરમ્યાન સેવક ધાબા ઉપર પૂજા કરતો હતો. પૂજા દરમ્યાન ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીને અંતરથી પ્રાર્થના કરતો હતો કે, “હે ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી, આપની કૃપાથી વ્હાલા ગુરુજીની સેવા મળી છે. પરંતુ એમને રાજી નથી કરી શકતો. દયાળુ, દયા કરો.” એ વખતે ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી એમના આસને વચનામૃતનું વાંચન કરતા હતા. ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી વચનામૃતનું વાંચન કરતાં કરતાં પણ જાણે મારી પ્રાર્થના સાંભળતા હોય એમ બન્યું. ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીએ પૂ. સિદ્ધાંતસ્વામીને બોલાવી સેવકનું નામ આપી કહ્યું, “જાઓ, એમને બોલાવતા આવો.” તેઓ બોલાવવા આવ્યા ત્યારે સેવક શિક્ષાપત્રીનું વાંચન કરતો હતો. ‘તમને બાપજી યાદ કરે છે.’ આટલા શબ્દ સાંભળતાં સેવક રાજીનો રેડ થઈ ગયો. તુરત ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી પાસે ગયો ને બે હાથ જોડી ઊભો રહ્યો.

મર્માળું હાસ્ય કરતાં ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી બોલ્યા, “અલ્યા, તું રાજી તો છે ને? આનંદમાં તો છે ને?” આટલું સાંભળતાં મારા ગળે ડૂમો ભરાઈ ગયો. આંખમાં ઝળઝળિયાં આવી ગયાં. કારણ કે હજુ તો મેં પૂજામાં પ્રાર્થના પૂરી કરી એ પહેલાં તો ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીએ મને એમની પાસે બોલાવી લીધો. અંતર્યામીપણે મેં શું પ્રાર્થના કરી હતી તે પણ કહી દીધી અને મને છાતી સરસો ચાંપી ખૂબ વ્હાલ કર્યું. ખરેખર મોટાપુરુષ પ્રત્યક્ષ હોય કે પરોક્ષ; આપણે પ્રાર્થના કરીએ તો તેઓ જરૂર આપણી પ્રાર્થના સાંભળે જ છે એવો અનુભવ થયો.

- પૂ. સંત

૨. પ્રાર્થનાએ તો મારી life balanced કરી દીધી :

મહારાજ અને મોટાની કૃપાથી આ સેવકને પ્રિ-મુમુક્ષુ બેચનું સત્યપદ મળ્યું. પરંતુ સેવકનું જીવન આ બેચને શોભે એવું સંપૂર્ણ નહોતું. દિવસભર સત્સંગની અને વ્યવહારની પ્રવૃત્તિથી પ્રવૃત્તિમય રહેવાતું, પ્રવૃત્તિ અને વ્યવહારોને લીધે ખૂબ અકળામણ અને અથડામણ થતી. જીવનમાં કંઈ પણ બને તો જલદી તે વાતને accept (સ્વીકાર) ન કરી શકું. જેથી બહુ જ upset (દુઃખી) રહેવાતું. સેવકનું અવરભાવનું જીવન બહુ જ punctual. તેથી કોઈ મારો સમય બગાડે કે મારા નક્કી કરેલા scheduleમાં disturbance (ખલેલ) પહોંચાડે તો સેવક બિલકુલ bare (સહન) ન કરી શકે. જેના વિચારોમાં આખો દિવસ બગડે.

પરિવાર અને સેવાનું balance (સમતુલન) કરતા સેવકને આવડતું જ ન હતું. પરિણામે મારું જીવન totally unbalanced (આખું અસમતુલિત) હતું. પરંતુ એક વખત પ્રિ-મુમુક્ષુ કેમ્પમાં વ્હાલા ગુરુજીએ પ્રાર્થના કરવા બાબતે ખૂબ આગ્રહ સેવ્યો.

‘સબ રોગ કી એક દવા : પ્રાર્થના ।’ ગુરુજીનું અમૃત વચન સ્વીકારી સેવકે પ્રાર્થના કરવાની શરૂ કરી. પહેલાં આ સેવક સવારે ૩:૩૦થી ૪:૩૦ એક કલાક walk કરતાં (ચાલતાં) માળા કરતા. જેના બદલે એ સમય દરમ્યાન walk કરતાં જ કગરીને ઉચ્ચ સ્વરે પ્રાર્થના કરવાની શરૂ કરી. રાત્રે ૯ વાગ્યે પોઢતા પહેલાં પણ પ્રાર્થના કરવાની શરૂ કરી અને હાલતાં-ચાલતાં થતી પ્રાર્થના તો bonusમાં.

બસ, જ્યારથી સેવકે પ્રાર્થનાની દિવ્ય દુનિયામાં પ્રવેશ કર્યો, જેમ જેમ પ્રાર્થનાના રાજમાર્ગમાં આગળ વધાતું

ગયું તેમ તેમ unbalanced life balanced થવા લાગી.

પ્રવૃત્તિમાં પણ હળવાફૂલ રહેવાય, અકળામણે તો જાણે કાયમી રજા જ લઈ લીધી હોય કે શું? તેવો અનુભવ થાય. પ્રાર્થના બાદ તો જાણે મહારાજ જ મને પરિવારના સભ્યોને ટેકલ (સંભાળ) કરવાની સૂઝ પ્રદાન કરતા હોય તેવું અનુભવાય. કંઈ પ્રસંગ બને તો ૮૦% caseમાં positive રહી મહારાજનું જ કર્તાપણું અનુભવાય.

સાધનો જે પૂર્વે કરવા ખાતર થતાં તે પ્રાર્થના બાદ ખૂબ રિઝલ્ટિવ થવા લાગ્યાં. Now at present (હાલની તારીખમાં પણ) સવારની અને સાંજની પ્રાર્થના એ મારી મેમરીમાં સ્ટોર થઈ ગઈ છે. સેવક ગમે ત્યાં જાય પણ આ બે સમય તો પ્રાર્થના માટે અવશ્ય નીકળે જ.

ખરેખર પ્રાર્થનાએ તો મારી લાઈફમાં અદ્ભુત ચમત્કાર સર્જ્યો છે.

- પ્રિ-મુમુક્ષુ બેચ સભ્ય, નરોડા

૩. મહારાજના સંકલ્પમાં ભળવાનું ચાલકબળ એટલે જ પ્રાર્થના :

આ સેવક AYPમાં હતો. જ્યારે ગુરુજીએ AYP કેમ્પમાં પ્રિ-મુમુક્ષુ બેચનો ઉદ્ઘોષ કર્યો ત્યારે આ સેવકને પણ તેમાં જોડાવાની ખૂબ ઈચ્છા થઈ પરંતુ બેચમાં જોડાવા માટેની પ્રાઈમરી લાયકાતો પણ સેવકમાં ન હતી. તેથી એક વખત સેવકે ગુરુજીને મળી ખૂબ પ્રાર્થના કરી. ત્યારે ગુરુજીએ સેવકને કહ્યું, “તમે મહારાજને પ્રાર્થના કરજો, અમે પણ કરીશું.” ગુરુજીના સંકલ્પાનુસાર આ સેવકે પ્રાર્થના શરૂ કરી. તે પ્રાર્થનાના ફળ સ્વરૂપે સેવકને પ્રિ-મુમુક્ષુ બેચમાં જોડાવાનું ખૂબ બળ મળ્યું. બ્રહ્મચર્યની દૃઢતા થતી ગઈ. આજે પ્રાર્થનાના બળે સેવકને પૂર્વજન્મની જેમ વિસ્મૃતિ વર્તે છે તેમ ભૂતકાળમાં સેવકનાં લગ્ન થયાં છે તેવી કોઈ સ્મૃતિ રહી નથી. ખરેખર આપણે આપણા સામું જોઈએ તો કદી મહારાજ અને મોટાપુરુષના પરભાવના સંકલ્પમાં ભળી ન શકાય. પરંતુ પ્રાર્થનાથી સીધું ટોનિક મળી જાય; જાણે કે પ્રાર્થના અધ્યાત્મ માર્ગનો ઓક્સિજન છે. સતત સંકલ્પમાં ભળવાનું બળ મળ્યા કરે એવું ક્ષણે ક્ષણે સેવક જીવનમાં અનુભવે છે.

- પ્રિ-મુમુક્ષુ બેચ સભ્ય, સ્વામિનારાયણ ધામ

૪. પ્રાર્થનાથી આવું પણ બને છે ખરું !!

અમે સત્સંગમાં નવા જોડાયેલા ત્યારની વાત છે. અમે સપરિવાર ઉત્તર ભારતમાં ફરવા ગયેલા. એક દિવસ સવારમાં ઊંચા બર્ફિલા પર્વત ઉપર ગયા. અમારા સૌની ટિકિટ્સ, પૈસા બધું જ મારા ઘરના મહિલા સભ્યના પર્સમાં હતું. અરે, અમારા પાસપોર્ટ્સ પણ એમાં જ હતા. પ્રવાસીઓની ભીડ ઘણી હતી. ફરતાં ફરતાં થોડી વારે ખબર પડી કે પર્સ ચોરાઈ ગયું છે. અમે સૌ ચિંતામાં પડી ગયા. ગુજરાતથી હજારો ગાઉ દૂર હતા. કોઈ ઓળખે પણ નહીં. પર્વતની ટોચ પરથી નીચે જવાનું ભાડું પણ ન હતું. કોઈ આધાર ન હતો. અમે સૌ એક બાજુ બેસી ગયા. મહારાજને પ્રાર્થના કરવા માંડી. પ્રાર્થના કરતાં કરતાં અમારું હૈયું ભરાઈ આવ્યું. અમારા સૌની આંખમાં આંસુ હતાં. માત્ર દસ જ મિનિટમાં ચમત્કાર સર્જ્યો. ત્યાં ફોટોગ્રાફરનો ધંધો કરતા એક અજાણ્યા ભાઈએ આવીને અમને પૂછ્યું, “તમે બધા કેમ રડો છો?” અમે અમારી આપવીતી કહી. તે અમને સૌને એક ગાડી તરફ લઈ ગયા. ગાડીનો વચ્ચેનો દરવાજો ખોલ્યો. એક મોટું કાપડ હટાવ્યું. નીચે ઘણાંબધાં પાકીટ પડ્યાં હતાં. તેણે કહ્યું, “આમાંથી તમારું જે પાકીટ હોય તે લઈ લો.” ઘડીક તો અમે અચંબામાં પડી ગયા કે ચોર સામેથી આવી

પાકીટ પાછું આપે એ કેવી આશ્ચર્યજનક ઘટના કહેવાય ! અમે જલદી અમારું પાકીટ લઈ ત્યાંથી નીકળી ગયા. મનોમન મહારાજને પ્રાર્થી રહ્યા... વાહ ! પ્રાર્થનાની કેવી અજબની તાકાત ! પ્રાર્થનાથી અશક્ય પણ શક્ય બની જાય !

- એક હરિભક્ત, કલોલ

૫. મને પણ પ્રાર્થનાનો અનુભવ છે :

(૫.૧) એક વખત ગુરુજીએ **STK** સભામાં ભર્યા થવાના ઉપાય રૂપે પ્રાપ્તિનાં કીર્તનો ગાવાનો નિયમ આપ્યો. ત્યારથી આ સેવક કીર્તનગાન કરતો. પરંતુ એટલો ખાલીપો હતો કે કોઈ પ્રાપ્તિનો કેફ કે આનંદ નહોતો વર્તતો. બસ, ગાવા ખાતર ગાઈ લેતો. નિયમ પૂરો થતો પણ આનંદની અનુભૂતિ થતી નહોતી. પરંતુ એક વખત ગુરુજીએ **STK** સભામાં પ્રાર્થનાનું મહત્ત્વ જણાવતાં કહ્યું કે, “રોજ મહારાજ આગળ બેસી ઉચ્ચ સ્વરે એક પ્રાર્થના કગરીને કરવી. આપણને પાંચ પ્રાર્થના તો મુખપાઠ આવડવી જ જોઈએ. અમુક પ્રાર્થનાઓ બહુ સરસ છે. જેમ કે...

સાગર સુખ કા રેલાવ, તેરા બિરદ જાની કે...

બિસર ન જાજો મેરે મીત...

છો પ્રભુ શ્રી ઘનશ્યામ જયકારી...

શ્રીજી મૂર્તિના સુખમાં ઝિલાવશો...

કર જોડી વ્હાલા કર જોડી...

અધમ ઉદ્ધારણ અવિનાશી તારા...”

ગુરુજીએ આપેલી આ પ્રાર્થનાઓ મેં મુખપાઠ કરી રોજ એક પ્રાર્થના કરવાનું શરૂ કર્યું. જેમ જેમ પ્રાર્થનાનું પ્રમાણ વધતું ગયું તેમ તેમ અંતર કૂણું માખણ જેવું થતું ગયું. સૌની આગળ દાસત્વભાવ દઢ થતો ગયો. અને અત્યારે સૌની સાથે વિનમ્રભાવે રહેવાય છે. વારંવાર પ્રાર્થના કરવાનું મન થાય છે. પ્રાર્થના જાણે મારું જીવન બની ગઈ હોય તેવું અનુભવાય છે.

(૫.૨) વિના પાત્રતાએ મહારાજે સેવકને એક સેવામાં નિમિત્ત કર્યો. એ સેવાની અંદર સેવક ખૂબ પ્રવૃત્તિરૂપ થઈ ગયો હોય તેવું અંતરે દુઃખ લાગતું હતું. એક દિવસ થોડી વહેલા સેવા પૂર્ણ કરી સેવક પ્રાર્થના મંદિરમાં મહારાજ જોડે બેઠો અને ખૂબ કગરીને પ્રાર્થના કરી કે, “આ વ્યવહાર ભૂત જેવો છે. વળગે એટલે છોડે એવો નથી. બાપાશ્રી ! આપે તો સદ્. ઈશ્વરબાપા અને વૃંદાવનબાપાને મંદિરોની મહંતાઈ છોડાવી હતી તો મને કેમ આવી જવાબદારીવાળી સેવા વળગાડી ? સેવા માટે સેવકની એટલી પાત્રતા પણ નથી. માટે દયા કરો.”

એ સમયે ગુરુજી વિદેશ વિચરણમાં હતા પરંતુ ત્યાં બેઠા થકા મારી પ્રાર્થના સુણી હોય તેમ સેવકને દિવ્ય રૂપે દર્શન આપ્યાં અને કહ્યું, “સેવા તમારે કરવાની છે કે મહારાજને ? મહારાજને કર્તા કરો તો સેવાનો ભાર નહિ લાગે.”

બસ, ત્યારથી આ સેવક સેવા પરત્વે સંપૂર્ણ હળવોફૂલ થઈ ગયો.

(૫.૩) આજ સુધી અનાદિમુક્તની સ્થિતિ પામવી એ આપણા ગજા બહારની વાત છે તેવા નકારાત્મક વિચારો માનસમાં ઘર કરી ગયેલા પરંતુ ગુરુજીએ જ્યારથી પ્રાર્થના કરવાનો સંકલ્પ જણાવ્યો ત્યારથી પ્રાર્થનાના બળે આ નકારાત્મક વિચારોના બદલે અનાદિમુક્તની સ્થિતિના માર્ગે આગળ વધવાની જબરજસ્ત ખૂબ અને ગરજ જાગી છે.

- STKના મુક્તો

૬. મારું નામ ઘનશ્યામ છે. હું વાસણા રહું છું :

વાસણાના ઘનશ્યામ મહારાજ એટલે મારા આગવા મહારાજ. મારા જીવનની હરએક વાત, સુખ-દુઃખનો ઊભરો હું એમની આગળ ઠાલવતી, વાતો કરતી અને ખૂબ ખૂબ પ્રાર્થના કરતી. કોઈ પણ કાર્ય કરતા પહેલાં પ્રાર્થના કરવાનું અંગ જ પડી ગયું હતું. આ પ્રાર્થનાના અંગે મારું જીવન બચાવી લીધું.

ઈ.સ. ૨૦૧૦ની સાલમાં હું નોકરીએથી છૂટી સાંજે ૭:૩૦ વાગે ઘરે જવા નીકળી. બસ લાલ દરવાજા નજીક આવી ત્યારે કોઈ અજાણી વ્યક્તિ મારી બાજુમાં આવીને બેઠી. કંઈક અજુગતું લાગતાં હું ત્યાંથી ઊભી થઈ આગળની સીટ પર બેઠી. મનમાં ને મનમાં મહારાજને પ્રાર્થના કરવા લાગી. લાલ દરવાજા આવતાં નીચે ઊતરી. પેલા ભાઈએ મારી પાછળ ઊતરી મારી ઉપર ભૂરકી નાખી. (વશીકરણ કર્યું.) હું મારી જાત પરનું સંતુલન ગુમાવી બેઠી. પછી તો હું એમની પાછળ ચાલતાં ચાલતાં સાબરમતી નદીના પટમાં પહોંચી ગઈ.

એકાંત જગ્યા, બીજું કોઈ નહીં. પેલા અજાણ્યા ભાઈએ ભૂરકી નાખી મને ભરમાવેલી તેથી તે જેમ કહે તેમ હું કરવા માંડી. તેમણે મોબાઈલ, પર્સ માગ્યાં; મેં આપી દીધાં. સોનાની બુટ્ટી પહેરેલી માગી તે આપવા અડધો પેચ ખોલ્યો હતો ત્યાં અજાણ્યા શ્વેત વસ્ત્રધારી વચસ્ક આવ્યા અને બૂમ મારી. પેલો ચોર બીકનો માર્યો બધી વસ્તુ ત્યાં જ પડી મૂકીને ભાગી ગયો. પેલા વચસ્ક મારી નજીક આવ્યા અને મને પૂછ્યું, “શું કરે છે તું?” મેં કહ્યું, “ખબર નહીં.” તેથી તેમણે મારા ગાલ પર ટપલી મારી, મોં પર પાણી છાંટ્યું. હું ભાનમાં આવી. મારી જાતને સાબરમતી નદીના કિનારે જોઈને ડરી ગઈ. બાજુમાં પેલા વચસ્ક ઊભા હતા.

મેં વચસ્કને પૂછ્યું, “આપ કોણ છો? ક્યાંથી આવ્યા છો?” તેમણે કહ્યું, “મારું નામ ઘનશ્યામ છે. હું વાસણા રહું છું. ખરેખર અત્યારે ૮:૩૦ વાગે મારે સૂવાનો સમય હોય છે. હું સૂવા જવાની તૈયારી કરી રહ્યો હતો એટલામાં મારા મિત્રનો ફોન આવ્યો કે હું તકલીફમાં છું. સાબરમતીએ મને મળવા આવ. તેથી આવ્યો હતો.” હું બીજું કંઈ બોલું તે પહેલાં તેમણે મને પૂછ્યું, “તું અત્યારે અહીં કેમ આવી છો?” “મને પણ ખબર નથી. હું છેલ્લે બસમાંથી ઊતરી હતી. પછી ત્યાં કોઈકે મારી પર કંઈક નાખ્યું. પછી મને શું થયું તે ખબર નથી.” “પેલો ભાઈ તાંત્રિક હતો. એણે તારી પર ભૂરકી નાખી હતી. એ તારી બધી વસ્તુ ચોરી લેવાનો હતો. આ તો હું આવી ગયો એટલે એ ભાગી ગયો. હશે જે થયું તે પણ તેં ગળામાં કંઠી પહેરી છે?”

“હા.” મેં કહ્યું. “તો પછી પેલા ભાઈની ભૂરકીનો પ્રભાવ તારી પર કેમ પડ્યો ખબર છે?” “ના.” “નક્કી તારા નિયમમાં કંઈક ફેર પડ્યો હશે. કંઈ વાંધો નહીં. લાવ, તારી કંઠી મારા હાથમાં આપ.” પછી તેમણે મારી કંઠીને હાથમાં રાખી નેત્ર બંધ કર્યાં અને પાછી આપતાં કહ્યું, “જા, હવે કંઈ નહિ થાય. કોઈનો તારા પર પ્રભાવ નહિ પડે. કોઈ તારો વાળ વાંકો નહિ કરી શકે. પણ જોજે પાછી પંચવર્તમાનની કોઈ આજ્ઞા લોપતી નહીં.” એમ કહી તેઓ મને લાલ દરવાજા બસ સ્ટેશને લાવ્યા.

હું ગભરાયેલી હતી તેથી મેં તેમને કહ્યું, “આજે મોડું થયું છે એટલે મારાં મમ્મી-પપ્પા વઢશે. થોડું મોડું થાય તોય વઢે છે.” ત્યારે તેઓ કહે, “જા, આજે નહિ વઢે.” “દર વખતે વઢે જ છે. તમે કાંઈ ભગવાન છો ? તે કહો છો કે આજે નહિ વઢે !!” “તું જે સમજ તે. પણ આજે તને તારાં મમ્મી-પપ્પા કાંઈ નહિ બોલે.” એટલું કહી ઘર તરફ જતી બસમાં મને બેસાડી દીધી. મેં પાછળ વળી જોયું તો કોઈ ન દેખાયું.

ઘરે પહોંચી મેં મમ્મી-પપ્પાને બધી વાત કરી. મારા પપ્પાએ મને કહ્યું, “બેટા, તું એમને ઓળખી ન શકી ? એ સ્વયં મહારાજ જ હતા. હું ઘનશ્યામ, વાસણાનો. મારો ૮:૩૦ વાગે પોઢવાનો સમય. તારી કંઠી પ્રસાદીની કરી આશીર્વાદ આપી તને નિર્ભય કરવી. તારાં મમ્મી-પપ્પા આજે તને કશું જ નહિ બોલે તેવી અંતર્યામીપણે આગાહી કરવી. ઘર સુધીની બસમાં બેસાડી અદશ્ય થઈ જવું. આ બધું સૂચવે છે કે તેઓ સ્વયં મહારાજ જ હતા.”

પપ્પાની વાત સાંભળી હું પૂર્ણ ભાનમાં આવી. ઘનશ્યામ મહારાજના શયન વખતના શણગાર સાથેનાં એ દર્શન, મુખની તેજસ્વિતા વારંવાર મને આકર્ષણ પમાડતી હતી. ત્યારે છેક મને ખબર પડી કે સ્વયં મહારાજે પ્રાર્થના કરતાંની સાથે જ આવી મુને બચાવી લીધી હતી. એમનો મિત્ર હું જ હતી.

પછી તો મેં ઘણી મહારાજની માફી માગી કે આપને ઓળખી ન શકી. પ્રાર્થના કરતાં જ મહારાજે સદાય અવરભાવ અને પરભાવમાં રક્ષા કરી છે. ત્યારપછી જીવનમાં ફરી કદી કંઈ અજુગતું એમણે થવા જ દીધું નથી. ત્યારથી પ્રાર્થનાને લઈ મહારાજ સાથે જીવનપણું થઈ ગયું છે.

- વાસણા સેન્ટરનાં યુવતી સભ્ય

૭. મારી તો બેટરી ચાર્જ થઈ જાય છે !!

હું આદર્શ પ્રોજેક્ટમાં ઘણા વર્ષોથી જોડાયેલો છું. ગુરુજીની આજ્ઞાથી રોજે ધ્યાન તો કરતો હતો. પરંતુ એમાં કાંઈ હેતુ સરતો નહોતો. માત્ર આંખ બંધ કરી સમય પસાર થઈ જતો. ઘણી વાર તો ઝોકે પણ ચડી જતો. જ્ઞાનસત્ર-૧૬માં ગુરુજીએ પ્રાર્થના કરવાનો ખૂબ આગ્રહ જણાવ્યો ત્યારથી હાલતાં-ચાલતાં ખૂબ પ્રાર્થના કરવાનું ચાલુ કર્યું. મહારાજની દયાથી ધીરે ધીરે આંતરપરિવર્તન થવા માંડ્યું છે. મહારાજમાં પ્રીતિ વધતી જાય છે. હાલ અડધો કલાકના ધ્યાનમાં સેવક ૧૫ મિનિટ પ્રાર્થના માટે ફાળવે છે. માત્ર ૧૫ મિનિટ જ ધ્યાન કરું છું. પરંતુ ૧૫ મિનિટમાં જે બેટરી ચાર્જ થાય છે તેનો પાવર આખો દિવસ રહે છે. ખરેખર પ્રાર્થના વિના છૂટકો નથી.

- એક હરિભક્ત, સ્વામિનારાયણ ધામ

“વિવેકભાઈ, ખરેખર અદ્ભુત ! આ બધા સ્વાભુભવ વાંચતાં તો મને પણ એમ થાય છે કે હું પણ પ્રાર્થના કરવા મંડી પડું. મને અંદરથી વિશ્વાસ આવી ગયો છે કે મહારાજ જરૂરાજરૂર મારી પ્રાર્થના સાંભળશે જ અને મને પણ આવા જ અનુભવ થશે. થશે ને ?”

“હા, જરૂરાજરૂર નમનભાઈ. તમે જ નહિ, કોઈ પણ વ્યક્તિ જો ગરબુ અને ભૂખ્યા થઈ પ્રાર્થના કરવા માંડે તો જીવનના તમામ પ્રશ્નો સોલ્વ થઈ જાય. તો આજથી જ હરદાડી, હરપળ પ્રાર્થના કરવાની શરૂ કરી દો. લ્યો ત્યારે, જય સ્વામિનારાયણ. ફરી મળો ત્યારે તમારા પ્રાર્થનાના અનુભવ મને જરૂરથી શેર કરશો એવો મને વિશ્વાસ છે.”

આવો, કરીએ પ્રાર્થના...

“એસ.એમ.વી.એસ.નો સમગ્ર ત્યાગી-ગૃહી સમાજ ઇષ્ટદેવ ભગવાન સ્વામિનારાયણને સાચા ભાવે પ્રાર્થના કરતો થાય એવી અમારી તીવ્ર ઇચ્છા છે.” ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીનો આપણા સૌ માટેનો આ પ્રબળ સંકલ્પ છે. કારણ, પ્રાર્થના એ અધ્યાત્મ સાધના માર્ગમાં સાધક માટે પ્રાણ સમાન છે. સુખનું દ્વાર ખોલવાની ચાવી છે. પ્રાર્થના એ પ્રભુ સાથેના પ્રેમનું પ્રતીક છે. સમજણનો સાર છે. અવરભાવ અને પરભાવમાં સદાય સુખિયા રહેવાનું અકસીર ઔષધ છે. આપણા જીવનમાં નિરંતર ભૂખ્યા-ગરજી થઈ પ્રાર્થના કરવાની ટેવ પડે તે માટે જ ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ સ્વરચિત સાત પ્રાર્થનાની અદ્ભુત દિવ્ય ભેટ આપણને આપી છે.

આ પ્રાર્થનાના શબ્દો એ શબ્દની ગૂંથણી નથી કે બારાક્ષરીના અક્ષર નથી. પરભાવી સ્વરૂપ ગુરુજી પ.પૂ. સ્વામીશ્રીએ અધ્યાત્મના સારનું સાત ગૂંથી અદ્ભુત પ્રાર્થનાઓ રચી છે. જેમાં પરભાવી દિવ્ય શબ્દોનો અહોભાવ, કાકલૂદી અને આરજૂ છે. જે પ્રાર્થના દ્વારા આજે વિશ્વભરમાં અનેક મુમુક્ષુઓ, સત્સંગી, બિનસત્સંગી અનેકાનેક અદ્ભુત દિવ્યાનુભૂતિ કરી રહ્યા છે. સમગ્ર દિવસ દરમ્યાન અંતરમાં આ પ્રાર્થનાનો ગુંજારવ કરી અનેક પોતાના જીવનમાં ધન્યતા અને દિવ્યતા અનુભવી રહ્યા છે. ત્યારે આવો, આપણે પણ પ્રાર્થના કરી એવા દિવ્ય અનુભવના સહભાગી થઈએ. રોજેરોજની પ્રાર્થના ખરેખરા ભૂખ્યા-ગરજી થઈ, પ્રગટભાવે મહારાજ અને મોટાપુરુષને કરી દિવ્ય સુખડાં માણીએ :

૫૬-૧

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
તમે અમારા અમે તમારા, કદી ન જોશો વાંક ગુનાને મારા... ટેક
સદા પ્રગટ છો દિવ્યાતિદિવ્ય, મોટાપુરુષ સદા મનાય દિવ્ય;
સંતો-ભક્તો મુક્તો મનાય, અભાવ-અવગુણ કદી ન લેવાય... ૦૧
તવ મરજીમાં વ્હાલા નિત્ય રહેવાય, ગમતું અમારું કદીએ ન થાય;
દેહને પોતાનું રૂપ ન મનાય, મૂર્તિમાં રહું કૃપા કરો સદાય... ૦૨

૫૬-૨

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
જેવા છીએ તેવા તોયે તમારા, આપ જ માત્ર આધાર હમારા... ટેક
દેહાભિમાને ‘હું’કાર વ્યાપે, વારે વારે માન-અપમાન લાગે;
ઘડીમાં રાજી ઘડીમાં કુરાજી, દીકરા તમારા છતાં છીએ પાજી... ૦૧
ચાર ચાર જનમથી સાથે લવાય, આપ કહો છો દળેલું દળાય;
મૂર્તિમાં રાખ્યા છે મૂર્તિમાં રહું, કૃપા કરો હરિ કગરીને કહું... ૦૨

૫૬-૩

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
અગણિત ભૂલો માફ કરી છે, દયા દયા દયા દયા ધરી છે... ટેક
મોટા મોટાને તવ દર્શન નો'ય, કારણ સત્સંગે અમે ક્યાંથી હોય;
જીવ મટાડી મુક્ત કીધા, થોકડો ફેરવી મૂર્તિમાં લીધા... ૦૧
હવે જગતનો જીવ નથી હું, મૂર્તિસુખનો ભોક્તા જ છું હું;
અહો અહોપણું સદાય વર્તે, કૃપા કરો આનંદ આનંદ પ્રવર્તે... ૦૨

૫૬-૪

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
કોણ જાણે આ કેમ જ થયું ? પણ થયું થયું થયું જ થયું... ટેક
જે હેતુ માટે આપ જ આવ્યા, મોટાપુરુષને સંકલ્પે લાવ્યા;
અતિ કૃપાએ દિવ્ય સંગ લીધા, ફોગટમાં હરિ ફવડાવી દીધા... ૦૧
મોટાપુરુષને કરું અતિ રાજી, ઓશિયાળા કરી ન કરું કુરાજી;
જીવનું જીવન બનાવું પ્યારાને, મહિમાથી ભરી ઘો હરિ તમે મને... ૦૨

૫૬-૫

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
મૂર્તિ તમારી છે ઠરવાનું ઠામ, અનાદિમુક્તોને રહેવાનું ધામ... ટેક
સર્વે ક્રિયામાં રહે એક તાન, મૂર્તિમાં રહીએ બની ગુલતાન;
હરતાં ફરતાં સર્વે ક્રિયામાં, જાણપણે રહું મૂર્તિ માળામાં... ૦૧
મૂર્તિ જ લક્ષ્ય, મૂર્તિ આધાર, બને કૃપા કરો અનરાધાર;
મૂર્તિ સંબંધે ટાહું ટાહું થાય, કરુણા કરો હરિ દુઃખમાત્ર જાય... ૦૨

૫૬-૬

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
દેહધારી જીવની શું છે તાકાત ? નહોતી મુજની કાંઈ લાયકાત... ટેક
આત્માથી દેહને નોખો કરી નાખ્યો, મૂર્તિરૂપ કરી મૂર્તિમાં રાખ્યો;
પ્રતિલોભભાવે પોતે પધારે, કેવળ કૃપાએ સ્વ બિરુદ પાળે... ૦૧
સર્વે ક્રિયામાં હવે આપ જ કર્તા, સદા સર્વદા બની રહું અકર્તા;
મહારાજ મહારાજ મહારાજ થાય, દિવ્ય સ્વરૂપમાં પાગલ બનાય... ૦૨

હો પ્રાણપ્યારા શ્રી ઘનશ્યામ, પ્રાર્થના સ્વીકારો હો સુખધામ;
આપ મળ્યા છો ભવ્યાતિભવ્ય, કરુણાસાગર છો દિવ્યાતિદિવ્ય. ટેક
મોટાપુરુષ મળ્યા પરભાવીરૂપ, કર્યા અમોને મૂર્તિ સ્વરૂપ;
એક-બેને નહિ અનંતને કર્યા, કેવા પ્રચંડ છે અનંતને ભર્યા. ૦૧
દાસનો દાસ બની રહું સદા, કોઈનો અભાવ ન લઉં કદા;
અહોહોપણામાં ડૂબેલો રહું, કૃપા કરો દિવ્ય લાગે જ સહું. ૦૨

- વ્હાલા ગુરુવર્ય પ.પૂ. સ્વામીશ્રી રચિત

આધ સ્થાપક ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી

“સિદ્ધાંતમાં સમાધાન નહિ અને નિયમ-ધર્મમાં છૂટછાટ નહીં.” - આ સૂત્રને જીવન પર્યંત ધારણ કરીને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની આજ્ઞા-ઉપાસના અને મહિમાનો સર્વજનના હિતમાં પ્રચાર કરનાર ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજી એક સિદ્ધાંતવાદી સત્પુરુષ છે.

ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીનું સિદ્ધાંતવાદી જીવન, નિર્દભ સાદુતા, ધર્મ-નિયમની અણીશુદ્ધતા, નિર્માનીપણું ને નિર્દોષભાવથી ભરેલું પારદર્શક જીવન, પોતાની અહમ્શૂન્યતા ને શ્રીજીનું જ કર્તાપણું આદિ ગુણોએ લાખોના જીવનમાં પ્રેરણાનાં પીયૂષ પાયાં છે. જેના પગલે પગલે સર્જાયો છે લાખો સંતો-હરિભક્તોનો અણીશુદ્ધ સમુદાય. આવા દિવ્ય સત્પુરુષના સંબંધમાં આવનાર હરેક વ્યક્તિના જીવનમાં જીવનપરિવર્તનના દીવડા પ્રકાશ્યા છે.

ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીનું દિવ્ય અને વિરલ વ્યક્તિત્વ એવું અનોખું છે કે જેમના સાંનિધ્યમાં ભગવાન સ્વામિનારાયણના સ્વરૂપની ચથાર્થ ઓળખાણ અને આત્યંતિક કલ્યાણની પ્રાપ્તિ થાય છે. મનને શાંતિનો અનુભવ થાય છે. આંતર પવિત્રતા પ્રગટે છે. પંચમહાલના ડુંગરાઓમાં વસતા ગરીબ, દલિત, પછાત ને અંધશ્રદ્ધામાં અટવાયેલાઓના બેલી બની તેમના જીવનમાં તેઓએ પ્રકાશ પાથર્યો છે ને તેમના અંધકારમય જીવનમાં આમૂલ પરિવર્તન આણ્યું છે. ૮૬ વર્ષની ઉંમર સુધી અસંખ્ય ગામડાંઓમાં તથા હજારો ભક્તોના ઘરોની વ્યક્તિગત મુલાકાત લઈ તેઓએ અવિરત વિચરણ કર્યું છે. તેમના આ વિચરણથી સર્વત્ર અનોખી આધ્યાત્મિક સુવાસ ફેલાઈ રહી છે.

દેશ-સમાજમાં આધ્યાત્મિક ઉન્નતિનું કાર્ય હોય કે પછી સમાજસેવા કરવાનું ભગીરથ કાર્ય હોય તેમાં ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીની નિરંતર પ્રેરણા મળતી રહી છે. તેઓની પ્રેરણાથી જ દેશ-સમાજની આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ માટે એસ.એમ.વી.એસ. સંસ્થાના સંતો-કાર્યકરો અવિરત વિચરણ કરી જીવનપરિવર્તન માટેનો દિવ્ય સંદેશ જન જન સુધી પહોંચાડી રહ્યા છે. વળી, શૈક્ષણિક સેવાઓ, તબીબી સેવાઓ, ભૂકંપપીડિતોને સહાય તેમજ પૂરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં રાહતકાર્યની સેવાઓ તેમજ રાજ્ય સરકાર તથા કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા આવતાં રચનાત્મક આયોજનો જેવાં કે ‘વાંચે ગુજરાત’ તથા ‘સ્વચ્છતા અભિયાન’ આદિ આયોજનો પણ સંસ્થા દ્વારા ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીની પ્રેરણાથી ચાલી રહ્યાં છે. વળી, સામાજિક સેવાકીય પ્રવૃત્તિઓને વધુ વેગવંતી બનાવવા ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીની પ્રેરણાથી ‘એસ.એમ.વી.એસ. ચેરિટીઝ’ની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

એસ.એમ.વી.એસ. સંસ્થા દ્વારા થતા તમામ સેવાકાર્યોનું શ્રેય ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીના ચરણે સમર્પિત છે. તેઓની જ દિવ્ય પ્રેરણાથી સંસ્થાની આન, બાન, શાન સમગ્ર વિશ્વમાં લહેરાઈ રહી છે. સંપ્રદાય તથા ઘટર સંપ્રદાયના મુમુક્ષુઓ, સંતો અને અગ્રેસરો પણ આ સત્પુરુષની આધ્યાત્મિક પ્રતિભાને વંદન કરી કૃતાર્થતા અનુભવી રહ્યા છે. તેઓની આ દિવ્યતાનું એક અને માત્ર એક કારણ તેઓ ગણાવે છે અને તે છે એકમાત્ર ભગવાન સ્વામિનારાયણનું કર્તાપણું ! તેઓના કાંતિકારી કાર્યોને વધુ વેગ આપી જન જન સુધી તેમનો સંદેશો પહોંચાડવા ગુરુદેવ પ.પૂ. બાપજીની આજ્ઞાથી ગુરુવર્ય પ.પૂ. સત્યસંકલ્પદાસજી સ્વામીશ્રી સંસ્થાનું પ્રમુખપદ સંભાળી રહ્યા છે.

પ્રાર્થના એ ભક્તના આંતરઅવાજને ભગવાન સુધી લઈ જનાર
સંદેશાવાહક છે. પ્રાર્થના એ અદ્ભુત સર્જનનું મંડાણ છે. કલ્પનામાં પણ ન
આવે એવી ઘણી બાબતો પ્રાર્થના દ્વારા સાકાર થાય છે.

સાચી પ્રાર્થના થાય ત્યારે દુઃખમાં પણ હળવાશનો અનુભવ થાય
છે. પ્રાર્થનાને કોઈ રંગ નથી, તેમ છતાં જીવનને નવા રંગથી ભરી દે છે.

શ્રીહરિનો અવિચળ આશરો તો મળ્યો છે. પરંતુ આપણે દેહભાવરૂપી
અજ્ઞાને કરી બીજા અનેક નાશવંત આધારોના આધારે જીવતા હોઈએ
છીએ. એટલે જ્યારે આપણા જીવનમાં દુઃખનો સૂરજ ઊગે ત્યારે હતાશ-
નિરાશ થઈ જઈએ છીએ. આવા કપરા સમયે શ્રીહરિના અવિચળ આધારને
આધાર બનાવવાનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ એટલે પ્રાર્થના.

જીવનની હારી ગયેલી બાજુમાં પણ આશાનો સૂરજ ઊગાડતી પ્રેરણાત્મક
કથા, વાસ્તવિક પ્રસંગો, પ્રાર્થનાની પૂર્વશરત અને પ્રાર્થનાથી થયેલ
સ્વાનુભવોસભર આ પુસ્તિકા ‘પ્રાર્થના’ આપણા જીવનમાં જરૂર મદદરૂપ
થશે. સંકટ સમયની સાંકળ બની રહેશે. અધ્યાત્મ માર્ગે પ્રગતિ કરાવશે.

સત્સંગ સાહિત્ય ડિપાર્ટમેન્ટ

સ્વામિનારાયણ ધામ, કોબા-ગાંધીનગર હાઇવે, ગાંધીનગર.

Email : ssd@in.smvs.org